

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 28, årgang 77

www.universitas.no

torsdag 16. november 2023

BLACK FRIDAY

salgskvittering

VI-HAR-ALT-VAREHUSET

x64	ENERGIDRIKK	999,-
x6	VIBRATOR	1799,-
x1	IPAD	6299,-
x12	HELLO KITTY-MATBOKS	479,-
x1	SELVHJELPSBOK	299,-
x1	ROSA KAFFETRAKTER	1299,-
x3	MASSASJEPISTOL	749,-

SUM 88 VARER:

MER ENN DU HADDE PLANLAGT, -

– KAPITALISTISK ORGIE

Nyhet s. 9

– Det er typisk norsk å være god, bare ikke i senga

Debatt s. 13

KLIMATOPPMØTE:

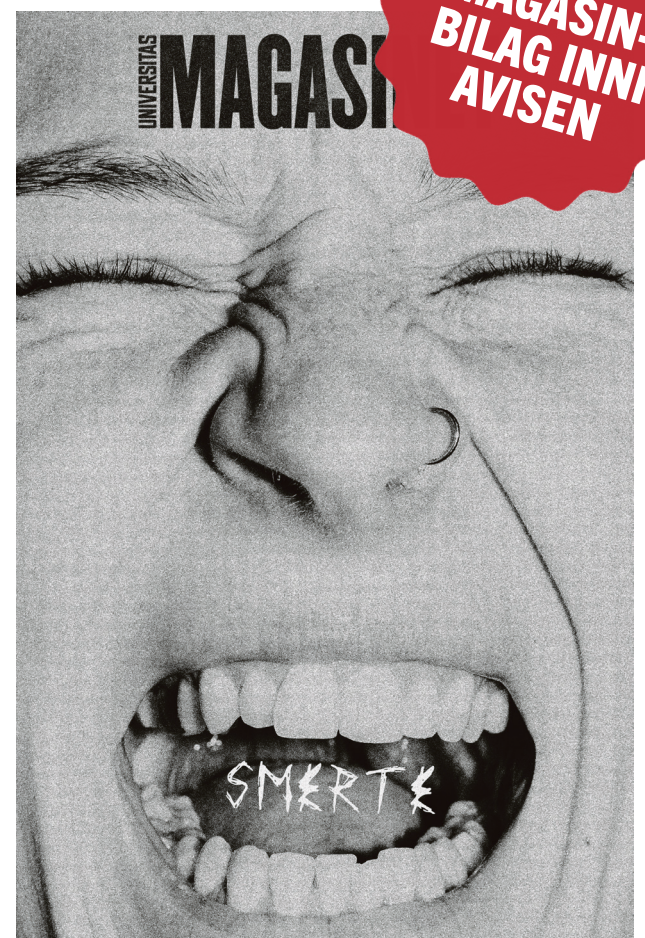
– Norsk klimapolitikk er feig, falsk og fossil

Klima s. 16-17

Kultur s. 18-21

PSYKOLOGISK
SPILL UNDER NM I
STEIN, SAKS, PAPIR

MAGASIN-
BILAG INNI
AVISEN

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Alida de Lange D'Agostino**
dagostinoalida@gmail.com 913 86 220

Nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Anders Ihle Tovan**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Sigrd Mo Sand**

Deskjournalist: **Emilie Kaland Lindseth**

Korrektursjef: **Harald Nordbø**

Daglig leder: **Mikkel Frydenlund Sibe**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Rettelse

I forrige utgave av Universitas skrev avisa at Velferdstinget ikke kom til enighet om en innmeldt resolusjon som omhandlet døgnkontinuerlig kollektivtransport mellom Oslo og Lillestrøm. Det riktige er at saken ikke var oppe til verken debatt eller votering, men at behandlingen av resolusjonen ble vedtatt utsatt til neste møte. Begrunnelsen fra salen var for lite tid til å behandle saken.

RED.

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SIO.
- Universitas arbeider etter Vier varsom-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

Leder

Skal, skal ikke

Alida de Lange D'Agostino,
Ansvarlig redaktør

Du har kanskje følt på det selv: «Bør jeg poste noe på story om Israel–Palestina-konflikten? Alle andre gjør det, tross alt.»

Hardt å melde, men de fleste tenker ikke på deg. Med mindre du er en influenser eller har uhorvelig mange følgere på sosiale medier, er det nok ingen som forventer eller bryr seg om du poster noe eller ikke. Å poste fordi du føler du må eller er redd for hva andre tenker om deg, kan tvert imot fungere mot sin hensikt.

I denne ukens avis kan du lese om Instagram-aktivisme og at det sirkulerer mye feilinformasjon på sosiale medier. Seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt, Lars Gjesvik, forteller at det foregår en informasjonskrig i alle moderne konflikter og kriger. Å være varsom med hva man deler og sprer er dermed ekstra viktig.

Etter Hamas' terrorangrep i Israel 7. oktober ble det tydelig at det flyter mye uverifisert innhold på sosiale medier. Videoer som påstås å være fra Gaza, Israel og Libanon, som egentlig er klipp fra videospill eller tidligere konflikter, er blitt delt og publisert på nett.

Journalist og faktasjekker ved Faktisk.no Eva Akerbæk mener man må være spesielt varsom med følelsesladet innhold. Hun oppfordrer folk til å sette seg inn i saken, bruke tid på å finne primærkilder – og å bruke redaktørstyrte medier, som har verifisert innhold.

Samtidig har redaktørstyrte medier vært utsatt for mye kritikk for

Å poste fordi du føler du må, kan fungere mot sin hensikt

dekningen av Israel–Palestina-konflikten. For eksempel er det mange som mener at de holder tilbake og ikke viser den rå, brutale virkeligheten – som man får se på plattformer som Tiktok, Instagram og Twitter/X.

Nyhetsredaktør i Aftenposten Tone Tveøy Strøm-Gundersen svarte på kritikken i et innlegg 9. november: «På sitt beste gjør pres-

seetikken at redaktørstyrte medier skiller seg tydelig fra sosiale medier.» Hun forklarer videre at dette er fordi Aftenposten bruker mye tid på å kontrollere at opplysningene i bildene stemmer, og at bildene faktisk er fra steder de sier de er.

Kanskje er noe av kritikken likevel legitim. Kanskje de redaktørstyrte mediene filtrerer for mye og er for balanserte. Da er det ikke rart at man vil dele på sosiale medier. Men man må heller ikke tvile for mye på de redaktørstyrte mediene. For i ordet 'redaktørstyrt' ligger det som regel en rekke diskusjoner og avveininger som leseren ikke tar del i.

Så, tilbake til det store spørsmålet: Skal jeg poste noe eller ikke? Hvis du utelukkende gjør det fordi du føler deg presset og er redd for hva andre tenker om deg, bør nok svaret være nei. Det kan skade mer enn det hjelper. Og hvis ikke, kjør på – det kan faktisk gjøre en forskjell. Man kan bidra til å holde på samfunnet og politikernes oppmerksomhet, og skape politisk press. Nøkkelen er å ha et bevisst forhold til hva og hvorfor du deler.

Arkivaren

There is an alternative

En eim av håpløshet kan luktes over byens campus. Studenter vandrer livløse rundt bærende på byrder og bøker av alt de ikke har gjort og alt de ikke har lest. Noen har kanskje allerede vurdert å kaste inn håndkleet, stilt seg selv det eksistensielle spørsmålet: Utdannelse, trenger man virkelig det?

Slapp av, du er ikke alene! Historiens største menn er på din side og Universitas anno 2012 har oversikten. I topp 10-kåringen av college-dropouts finner vi storheter som Bill Gates, Steve Jobs og Lady Gaga, i tillegg til stormannsgalskaper som Kanye West. Her er det bare å lene seg tilbake, skulle du stryke på eksamen kan man jo alltid bli multimilliardær!

Universitas, 09.03.2012

Historiske skråblikk av
Emilie Kaland Lindseth

Sexamen

Selskapet Memogym lovet i 2012 at de skulle sette norske studieteknikker på verdenskartet. Samme år fikk norske studenter ved Høgskolen i Oslo og Akershus tilgang til teknologien, som beskrives som «lett, moro og pirrende». Nøyaktig hvilke mekanismer som ligger bak ble ikke forklart, men memoguru Frank Wedde hadde derimot et meget effektivt studietips å dele med oss andre: – Den delen av hjernen du bruker til sexfantasier, er det samme som du bruker når du skal memorere. Derfor råder jeg alle studenter til å ha sex på hjernen mens de pigger.

Universitas, 30.05.2012

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Vi må skrike makta i trynet

Når propalestinske demonstrasjoner forbys rundt om i Europa, må vi møte opp her i Oslo. Demonstrasjoner er den beste måten vi kan vise makta at vi ser hva de driver med.

Palestina

Anna Maria Huschka, journalist i Universitas

Israels ulovlige blokade og bombing av Gaza har bragt utallige mennesker rundt i verden ut i gatene for å demonstrere for palestineres rettigheter. Likevel trues ytringsfriheten stadig av nasjonale autoriteter som, ifølge Amnesty International, ulovlig begrenser retten til å demonstrere. Både i Tyskland og Frankrike har de forbudt demonstrasjoner til støtte for Palestina. Palestinske flagg og skilt er blitt forbudt, og demonstrasjonene ender i politibrutalitet og arrestasjoner. Når verden ser slik ut, er det desto viktigere at vi her hjemme i Norge møter opp og demonstrerer. Line Khateeb, leder av Palestinakomiteen i Norge, sa det fint under demonstrasjonen i Oslo 4. november: «Vi vet ikke om demonstrasjoner redder liv, men vi vet at stillhet dreper.»

Ved å demonstrere uttrykker vi at visse handlinger, eller mangel på handling, ikke

har vår moralske støtte. Det er våre borgers mulighet til å si tydelig ifra og skape oppmerksomhet rundt saken – ikke bare overfor politikere, men også andre medborgere. En masseprotest er den eneste måten man faktisk kan se omfanget av folkemotstanden. Dette kan legge press på beslutningstakere og bidra til å endre politikken vi er uenig i. Slagkraften av en masseprotest kan være enorm. Demonstrasjoner har spilt en svært viktig rolle i historien hva gjelder sosiale, politiske og økonomiske endringer. De har blitt brukt som effektive verktøy for å spre bevissthet om urettferdighet og undertrykkelse, mobilisering av massene, og for å utøve press på myndighetene til å implementere reformer.

Det har alltid skjedd maktovertramp i menneskenes historie, og det vil fortsette å skje om vi ikke sier ifra. Under Vietnamkrigen som foregikk i årene 1957–1975 på-

gikk verdensspennende masseprotester. Disse protestene viste den globale motstanden mot krigen og ga støtte til amerikanske anti-krigsbevegelser. Amerikanske demonstranter befant seg utenfor Det hvite hus til alle døgnets tider, og ropene deres var så høye at det faktisk forstyrret politikerne og deres aktivitet. Demonstrasjonene hadde som mål å forstyrre regjeringens grunnleggende funksjon gjennom ikke-voldelige aksjoner. Demonstrasjonene samlet massene,

Drar du på en demonstrasjon, vil du se at det er mange som er like frustrert, sinna og lei seg som du er

og skapte et felles «vi» og en bevissthet og debatt rundt krigen.

Demonstrasjoner minner oss om at vi ikke er alene. Demonstrasjoner bringer mennesker med felles mål, verdier og følel-

ser sammen. Det skaper følelsen av å være del av noe større og meningsfylt. Akkurat nå, hvor nyhetsbildet er så vondt og skremmende, er det lett å føle seg hjelpeløs og ensom. Men det er man ikke alene om å føle. Drar du på en demonstrasjon, vil du se at det er mange som er like frustrert, sinna og lei seg som du er, og man kan være det sammen. Det er ikke ofte vi vanlige folk har en reell politisk påvirkning, men det å være en del av en stor gruppe mennesker som roper mot makta, og bidra til å gjøre det antallet enda litt større, utgjør faktisk en forskjell.

Det er en luksus å kunne demonstrere, og vi må ikke begynne å ta de rettighetene vi har for gitt. Når flere europeiske demokratiske stater har forbudt sine borgere fra å uttrykke sin sorg, bekymring og solidaritet på fredelig vis, gjør det vårt ansvar for å demonstrere her enda større. De politiske lederne kan ikke tie oss. Ved å demonstrere viser vi at vi ikke støtter eller aksepterer handlinger og politikk som ikke er i tråd med våre verdier og prinsipper. Vi må beskytte og legge til rette for alles rett til å uttrykke seg – benytt deg derfor av de rettighetene du enda har!

nyhetsredaktør: **Vilhelm O. Bjørgul**
vilhelm.bjorgul@gmail.com 918 73 132

NYHET

Zzzlumre

Se det for deg. Det er bekmørkt. Utenfor sove-romsvinduet ligger den bitende kulden og venter. Vekkerklokken ringer. 06:50 står det på telefonen. «Bare fem minutter til», tenker du, med et snev av dårlig samvittighet. Men ikke fortvil! En svensk studie viser at man ikke nødvendigvis får en dårlig effekt av å slumre. Det melder NTB. Bergens Tidende forteller videre at de 31 prøvekaninene som deltok i undersøkelsen ikke hadde noen åpenbare negative effekter av å la klokken ringe. Den ene gangen slumret de i hele 30 minutter før de sto opp. Den andre gangen veltet de ut av sengen med en gang alarmen ringte. Du vil ikke tro hva som skjedde: Deltakerne presterte best den natten de slumret. – Vi tror forklaringen må være at det at de har våknet noen ganger, har satt i gang systemet i hjernen, sier Tina Sundelin, en av personene bak forskningen, til BT. Hun forklarer at de verken fant store positive eller negative effekter av å slumre, og at man med god samvittighet kan gjøre det uten å være redd for at det påvirker søvnen din i veldig stor grad. *AIT*

Ingen jobb i sikte

Sjokkerende tall ryster Politi-Norge. Kun 4 av 400 nyutdannede politifolk gikk ut i fast jobb etter endt studie. Det melder TV 2. Alexander Stokkedal, leder for Politistudentene, beskriver en frustrert stemning blant studentene, og sier at mange føler at de blir utdannet ut i arbeidsledighet. I årets statsbudsjett ble det klart at det skulle opprettes 100 nye studieplasser ved Politihøgskolen i Oslo. En kartlegging utført av nyhetskanalen viser at ni av tolv politidistrikt måtte nedbemanne i år. TV 2 tok kontakt med justisminister Emilie Enger Mehl (Sp) og spurte om det henger på greip å utdanne flere når politiet ikke har nok penger til å ansette dem. I stedet svarte statssekretær Sigve Bolstad fra samme parti. Han la skylda på prisvekst, som han mener rammer politiet spesielt hardt. Imidlertid understreker han at regjeringens mål er å få alle ut i jobb. *VOB og AIT*

Kjemper i retten

Du trodde kanskje at sagaen om klagenemnda var over. Tro om igjen. I 2022 ble Marianne Klausen ulovlig oppnevnt som leder av Felles klagenemnd for en tredje periode. Kun to perioder er lov. Oppnevningen har ført til flere følgefeil. Deriblant at utvalgte vedtak gjort under Klausen muligens må fattes på nytt. Samtidig har flere tatt fuskesaker til retten på grunn av feiloppnevningen. En av dem er den australske student Hannah Tomlinson som møtte i retten denne uken, skriver VG. Tomlinsons advokat Martin Dalen mener vedtaket mot Tomlinson strider med loven. Det begrunner han med at Felles klagenemnd var ulovlig sammensatt som følge av Kunnskapsdepartementets oppnevning av Klausen til en tredje periode som leder. *VOB*

Kø av utfordring

DAMENE: Statsråden med lederne for Norsk studentorganisasjon, Association of Norwegian Students Abroad og nestleder for Organisasjon for Norske Fagskolestudenter.

Studentøkonomi og opptakssystem er temaene for årets studentpolitiske toppmøte. Studentbevegelsen ønsker mer studiestøtte og mindre jobb. Statsråden svarer med en justering av studiestøtten på 3,8 prosent.

Studentpolitikk

tekst Ada Louise Andreassen
foto Isabel Svendsen Berge

Tirsdag 14. november inviterte forskning- og høyere utdanningsminister Sandra Borch (Sp) til studentpolitisk toppmøte i regjeringens representasjonsbolig. Møtet kommer i kjølvannet av regjeringens forslag til neste års statsbudsjett og kunnskapsdepartementets forslag om nytt opptakssystem til landets universiteter og høyskoler.

Skuffet NSO

Økte priser merkes på studentlommeboka og arbeidsmarkedet skriker etter kompetanse. Statsrådets svar til studentene er mange. Flere studieplasser, satsing på forskning og et gammelt opptakssystem skal ryddes opp i. Likevel er det et tiltak som var dominerende under studentpolitisk toppmøte denne uken. – Det er dyrtid, og vi har sikret en

historisk sterk vekst i studiestøtta som er i tråd med prisveksten, sier statsråd Borch.

Alle lån og stipend er fra høsten 2024 justert med en forventet vekst på 3,8 prosent. Samtidig presiserer statsråden at en tid med svingende inflasjon gjør det krevende å beregne fremtidig prisvekst korrekt. Derfor foreslår regjerin-

Man kan ikke bare pøse ut penger i et statsbudsjett

Sandra Borch (Sp),
forsknings- og høyere utdanningsminister

gen at basislånet kan bli justert utover året hvis antatt prisvekst endrer seg. Leder for Norsk Studentorganisasjon

(NSO) Oline Sæther er ikke imponert. NSO har tross alt bare hatt ett krav for statsbudsjettet, og det er at studiestøtten økes drastisk. Hun trekker frem statsminister Jonas Gahr Støres løfte i august om å styrke velferden til de som trenger det mest, blant annet studenter. Hun beskriver regjeringens forventning om en prisvekst på 3,8 prosent som meget optimistisk, og mener at justeringen ikke er nok for å styrke studentenes velferd og deres mulighet til lik utdanning gjennom trygg økonomi.

Myten om heltidsstudenten

Fra talerstolen la representanter fra Lånekassen frem tall som viser at 9 av 10 studenter jobber ved siden av studiet. Ifølge deres analyse har arbeid ved siden av studiet liten innvirkning på studenters prestasjon. I tillegg mener de deltidsjobb gir kompetanse og erfaring som gir avkastning på arbeidsmarkedet etter endte studier.

Analysen falt ikke i god jord hos NSO-leder Sæther.

– Vi har ingenting imot å jobbe, sier hun og utdyper:

– Men i studietiden vil vi først og fremst bruke tiden vår på å studere.

Leder for Velferdstinget i Oslo Akershus Karl Magnus Nyeng stemmer i. Han mener arbeid er en nødvendig-

er på studenttoppmøte

TVILER: Forsknings- og høyere utdanningsminister Sandra Borch (Sp) tviler på sammenhengen mellom studenters økonomi og deres psykiske helse.

SKEPTISK: Leder i Norsk studentorganisasjon Oline Sæther etterspør løftene statsministeren kom med tidligere i høst.

het for at studenter skal ha råd til å leve i dag, ikke et valg.

Mange studenter bruker frivillige organisasjoner og verv for å opparbeide seg studierelevant erfaring og kompetanse. Universitas spør statsråden om hun

rie Aare tar opp det hun mener er en sammenheng mellom studenters økonomi og deres psykiske helse. Hun viser til tilleggsundersøkelsen fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) som ble lagt frem tidligere i høst.

Det blir størrelsen på foreldrenes lommebok som avgjør valget

Anna Handal Hellesnes,
forsknings- og høyere utdanningsminister

ser noe problem i at studenter kan komme til å måtte prioritere deltidsjobb overfor slike engasjementer.

– Der mener jeg at man har en oppgave med å frikjøpe de som påtar seg store politiske verv. Her har universitetene et ansvar, men det å være medlem av en studentorganisasjon eller delta på møter her og der synes jeg ikke skal godtgjøres økonomisk.

En klar sammenheng

Nestleder i Organisasjon for Norske Fagskolestudenter Ingrid Ma-

Den viste at 1 av 3 studenter kan ha en psykisk lidelse.

– I en tid med høye priser gir ikke dagens studiestøtte rom for å fokusere på studier, være sosial og ta valg som sikrer god psykisk og fysisk helse.

Statsråden tviler på sammenhengen. Hun mener at faktorer som press fra sosiale medier og kunstig intelligens påvirker psykisk helse i større grad.

– Jeg tror det er større utfordringer å ta tak i enn å knytte psykisk helse opp mot økonomi, sier Borch til Universitas.

Hun understreker også at regjeringen må prioritere å få ned prisveksten i samfunnet.

– Man kan ikke bare pøse ut penger i et statsbudsjett. Da vil man aldri klare det.

Sæther kjøper ikke statsrådens argument.

– Det finnes sterkere drivere for norsk økonomi enn studiestøtten. Statsråden overestimerer studentenes kjøpekraft. Det er ikke vi som driver norsk økonomi fremover.

Vil ha mer til dem i utlandet

Sammen med NSO var en rekke andre aktører invitert til møtet med statsråden. Da mikrofonen gikk til lederen for Association of Norwegian Students Abroad (Ansa) Anna Handal Hellesnes etterspurte hun regjeringens ambisjoner for studier i utlandet. Organisasjonens ønske om å øke stipendandelen av skolepenge-støtten til 70 prosent og reise-støtten til 35 prosent for norske utenlandsstudenter har ikke gått igjennom. Borch begrunnet dette med politiske prioriteringer. Ifølge statsråden har regjeringen prioritert desentralisering av utdanning, altså at studenter skal ha flere tilbud å velge mellom over hele Norge.

Lederen for Ansa er lite fornøyd med svaret.

– Kompetanse er en viktig investering uansett. Jeg håper at regjeringen kan se at vi må investere både i utdanning i Norge og

i utlandet. Det at studenter reiser ut og tar med seg kompetansen hjem styrker kvaliteten i høyere utdanning i Norge, sier Hellesnes og påpeker at ikke alle har råd til å studere i utlandet.

– Det blir størrelsen på foreldrenes lommebok som avgjør valget, sier hun.

Typisk norsk å ta opp fag

I oktober varslet regjeringen om at de til våren vil legge frem et forslag om nytt opptakssystem til høyere utdanning. Nettopp dette var toppmøtetets siste punkt på programmet. Ifølge Kunnskapsdepartementets opptaksutvalg er målet et system som er enkelt, forståelig og rettferdig. For å oppnå det må det hele det nåvæ-

Å ta opp fag er et norsk begrep

Marianne Aasen,
leder for regjeringens opptaksutvalg

rende systemet byttes ut, mener utvalget. Med det vil muligheten for å ta opp fag eller opparbeide seg tilleggsopeng fjernes.

– Å ta opp fag er et norsk begrep, forklarer leder for Kunnskapsdepartementets opptaksutvalg, Marianne Aasen.

Karakterer skal likevel ikke være det eneste grunnlaget for å søke høyere utdanning, forklarer Aasen. Søkeres kompetanse

vil enten bestemmes av karakterer eller en opptaksprøve. I tillegg foreslår utvalget å erstatte kjønnsopeng med kjønnskvote. Begrunnelsen er at det ikke er snakk om at ens kjønn gir en mer rett til studieplass, men at samfunnet har et behov for at det kvoterer flere av det ene kjønn inn på studiet.

Leder i Elevorganisasjonen Petter Andreas Lona er bekymret over utvalgets konklusjoner. Hvis muligheten for å ta opp fag fjernes, frykter han dette vil det gå utover elevenes psykiske helse.

– Da er vi redde for at videregående blir en god del verre enn det er i dag.

Samtidig anerkjenner han problemet med at mange studier har et kunstig høyt snitt som følger at man bruker flere år på å ta opp fag.

NSO er på sin side positive til det nye systemet, men mener at en opptaksprøve ikke vil gi et helhetlig bilde av søkeren. Ifølge Sæther burde det være ulike kriterier basert på studiet du søker på. Det skal også være opp til den enkelte utdanningsinstitusjonen hva som skal vektlegges.

Da klokka bikket to, takker statsråden for møtet. Hun avslutter i diplomatisk stil.

– Denne forsamlingen er litt som Stortinget. Her må vi begi oss ut på et farvann der ingen kommer til å bli 100 prosent fornøyd.

Samlet front for økt s

Prisene har steget med fire prosent det siste året, og studentene er blant de hardest rammede. Nå går AUF, SV og NSO sammen for å kjempe frem økt studiestøtte i det kommende statsbudsjettet.

Statsbudsjettet

Tekst Wilma Bergseth
Foto Isabel Svendsen Berge

Denne uken foregår det tunge forhandlinger om statsbudsjettet for 2024. Arbeiderpartiet og Senterpartiet styrer i mindretall, og må ha med seg SV for å få flertall for budsjettet. I den forbindelse la SV frem et alternativt budsjett i forrige uke. Der foreslår de å sette av 720 millioner kroner til økt studiestøtte. Økningen tilsvarer 2561 kroner mer i måneden. Forslaget begrunnes blant annet med at det å være fulltidsstudent ikke skal være forbeholdt dem med rike foreldre.

Ulike muligheter

Leder av Norsk Studentorganisasjon (NSO) Oline Sæther mener dette viser at SV tar studentene på alvor.

– Varer som utgjør studenters faste utgifter er også der prisøkningen har vært størst det siste året. Studenter merker de galopperende prisene sterkt på budsjettet vårt, og det er derfor prekært at vi øker studiestøtten.

Ifølge undersøkelser gjennomført av NSO går studenter 6407 kroner i minus hver måned, hvis man kun skal leve på studiestøtten. Sæther mener dette gjør at studentene ikke har de samme forutsetningene for å bruke tid på studiene.

– *Opplever du at alle har like muligheter for å ta utdanning i Norge i dag?*

– Svaret på det er et enkelt nei. Med en studiestøtte som gjør at man må være nødt til å ha en jobb ved siden av, skaper det ulike muligheter til å prioritere studiene.

Basislånet fra Lånkassen er på 137.907 kroner, fordelt på 11 måneder. Til sammenlikning er fattigdomsgrensen i Norge på rundt 250.000 kroner. Det er dermed lagt opp til at man må ha en jobb ved siden av studiene.

En analyse fra Lånkassen viser at 86 prosent er i jobb ved siden av fulltidsstudiet.

Dette mener imidlertid forsknings- og høyere utdanningsminister er bra, og han har tidligere sagt til Universitas at jobb ved siden av studiene er en verdifull erfaring.

Studenter er noen av de største ofrene for prisøkningen det siste året

Oline Sæther, leder for Norsk studentorganisasjon (NSO)

faring.

Sæther mener derimot at dagens ordning går mot velferdsstaten og skaper større sosiale forskjeller i et utdanningssystem hvor fundamentet er like muligheter.

Nå håper hun at SV ikke bare heiser flagget, men også binder det til masten.

Like muligheter står for fall

Utdanningspolitisk talsperson for Sosialistisk venstreparti (SV) Grete Wold mener at dagens studiestøtte kan føre til at enkelte ikke lenger har råd til å studere.

Wold mener at SV sitt budsjettforslag er et dytt i riktig retning for studentpolitikken.

– Målet er å knytte studiestøtten opp mot grunnbeløpet og heve studiestøtten til 2G, men det er ikke gjort på én dag, forklarer Wold, og viser til grunnbeløpet i folketrygden som i mai 2023 lå på 118 620

– *I forslaget skriver dere at like muligheter til utdanning har vært en bærebjelke i det norske samfunnet siden etterkrigstiden, er det reelt i dag?*

– Ja, med noen modifikasjoner, men det er nok noe som står for fall hvis vi ikke tar noen grep, understreker Wold.

I det alternative budsjettet bevilger SV 50 millioner til oppgradering av 1000 studentboliger, men ikke bygging av nye. NSO har som mål at 20 prosent av studentene skal ha tilgang til studentbolig i Norge. I dag mangler det 15.038 boliger for å nå dette målet.

Wold understreker at SV har som lang-

siktig mål å bygge flere studentboliger, samt regulere boligmarkedet, men at ikke alt ble mulig å prioritere i årets budsjett.

– *Blir studentøkonomi en av hovedsakene under budsjettforhandlingene?*

– Det er et område vi kommer til å prioritere, sier Wold.

Har ungdomspartiene i ryggen

I tillegg til NSO, stiller også SU og AUF seg bak forslaget til SV. De vil sammen stå i bresjen for at SV får gjennomslag for forslaget om økt studiestøtte.

Astrid Hoem, leder i AUF, forteller at de stiller seg bak SV sitt forslag om å øke studiestøtten til 1,4 G.

– Vi er enige om å øke studiestipendet, men ønsker også å sørge for billigere kollektivtransport, nasjonalt ungdomskort, sterke rettigheter på leiemarkedet og å bygge flere studentboliger.

– *Blir dette også en prioritet hos moderpartiet under forhandlingene?*

– Vi håper og tror at de lytter til vårt ønske om å forbedre studentøkonomien, det er en viktig bærebjelke i velferdssamfunnet. Hoem er redd at dagens politikk kan føre

til at mange velger bort studiene som konsekvens av dårlig økonomi.

– Det kan ikke Arbeiderpartiet la skje, understreker hun.

En prioritet

I likhet med moderpartiet mener Synnøve Kronen Snyen, leder av Sosialistisk Ungdom (SU), at dagens studentpolitikk gjør mange studenter avhengig av foreldrene sine. Hun forventer at økt studiestøtte blir en prioritet under forhandlingene.

Snyen mener regjeringen har tatt flere av studentsakene i feil retning, og nevner blant annet innføringen av skolepenger for internasjonale studenter som kommer fra land utenfor EU og EØS.

– *Hva er det viktigste for dere å få gjennomslag for?*

– Det viktigste for oss er at studenter skal ha mer å rutte med både gjennom økt studiestøtte og regulering av boligmarkedet.

Hun ønsker også bedre undervisningskvalitet på studiene og at man skal bevilge mer penger til psykisk helse for studenter og studentfrivilligheten.

TYDELIG POLITISK ØNSKE: Oline Sæther (NSO), Astrid Hoem (AUF) og Sunnøve Kronen Snyen (SV) håper alle på at SV får gjennomslag for en kraftig økning av st

studiestøtte

studiestøtten.

Uaktuelt og uansvarlig

Til tross for at alle ungdomspartiene har skrevet under et ønske om å øke studiestøtten til 1,5 G, tar Senterungdommen et forbehold. De ønsker ikke at økningen skal finansieres gjennom økte skatter.

Andrine Hansen-Seppola, leder av Senterungdommen, me-

uansvarlig. Hun mener vi i større grad må omfordele midler enn å ta inn mye mer i skatter og avgifter.

I motsetning til de andre ungdomspartiene mener hun at forslaget til årets statsbudsjett påvirker studentene positivt. Hun viser til billigere fly på kortbanenettet, gratis ferge, bygging av bredbånd i hele landet, flere

at regjeringen vil endre hvordan lån og stipend prisjusteres.

– Vi ønsker en endring slik at nivået på studiestøtten bedre følger utviklingen i priser på varer og tjenester over tid, sier Waagen.

Med dette mener hun at dersom anslaget for prisvekst for 2024 endres, vil støttesatsene for neste studieår bli justert for å ta høyde for det.

Waagen understreker at Arbeiderpartiet er opptatt av studentenes økonomi og at de ønsker å sikre lik tilgang på utdanning uavhengig av størrelsen på lommeboken.

– Vil dette ønsket gjenspeiles i statsbudsjettet?

– Arbeiderpartiet vil hegne om lik rett til utdanning. Studiestøtten er en viktig del av dette.

universitas@universitas.no

ner at forslaget kan slå feil ut for studentene.

– Budsjettforslaget til SV impliserer at skattene skal økes med 28 milliarder kroner. Det vil si at mange studenter vil måtte skatte mer når de skal ut i jobb.

Hansen-Seppola mener at en slik skatteøkning er uaktuell og

studentboliger og etablering av flere studentplasser.

Uavhengig av lommeboken? Utdanningspolitisk talsperson for Arbeiderpartiet Elise Waagen ønsker ikke å si noe om resultatet av de pågående forhandlingene, men understreker

Tilbudsguiden

AVIS

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

Da Dagsavisen

Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/student

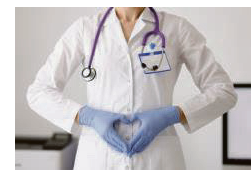
dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

BOKHANDEL

Fordi det er en viktig del av meg.

Adlibris
Lesing for deg

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstuaqvinneklinikk.no

KULTUR

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

TANNLEGE

50 % på første undersøkelse med to røntgenbilder og lett rens.

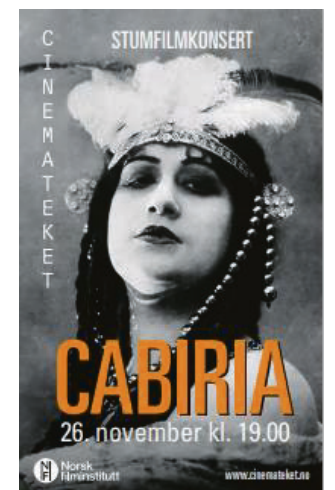
20 % rabatt på vanlig tannbehandling*

Les om Oslo kommunes støtteordningen for unge voksne 21-24 år på vår hjemmeside.

Timebestilling på
www.studenterlunden.no
eller tlf. 22337531

Adresse Stortingsgaten 12, 0161 Oslo

KINO

PSYKOLOG

kognito

psykisk helse

Konsentrasjonsvansker, angst, ensomhet?

Om du ønsker hjelp til noe av dette, eller har noen andre psykiske utfordringer, ta kontakt med oss.

Vi har eget studenttilbud.

Kognito Psykisk Helse
Tullins gate 2, 0166 Oslo
Tlf 23 90 50 70
www.kognito.no

10 %
studentrabatt
hos privat psykolog

Les mer på
www.lianfjell.no/student

StudentPsykologen

Hos StudentPsykologen har vi spesialisert oss på å jobbe med studenter siden 2014.

Få hjelp til blant annet:
- prokrastinering
- eksamensangst
- ensomhet
- depresjon
- angst
- dårlig selvfølelse
- traumer
- kjærlighets sorg m.m.

Studentpris kr 1095
Ingen ventetid

Psykologhjelp til studenter
- til en rimeligere pris

ADVARET MOT UKRITISK DELING PÅ SOSIALE MEDIER:

– Foregår en informasjonskrig

Etter at konflikten i Israel-Palestina eskalerte, har Instagram blitt en aktiv plattform for aktivisme. Mange unge oppfordrer hverandre til å dele stories av konflikten. Faktisk.no oppfordrer til aktsomhet.

Sosiale medier

Tekst Dyveke Undertun Aarhus og Maria Anna Beatrice Christiansen
Foto Aurora Meløe

– Man skal ta alt med en klype salt, og det er mye politisk spill i det som blir delt.

Det sier masterstudent i Midtøstenstudier Robert Brun (29). Han er en av mange unge studenter som har delt innlegg om Israel-Palestina-konflikten på Instagram.

Bilde- og informasjonsdeling i sosiale medier brukes av mange når større konflikter blusser opp. Imidlertid kan desinformasjon og falske nyheter være fallgruver.

– Krig er kaotisk, sier UiO-professor ved Institutt for medier og kommunikasjon Christina Archetti og forklarer at billedeling, eller «Instagram-aktivisme», for de fleste handler om å bidra.

Engasjement i bønn

Brun tror mange deler innlegg om konflikten på en ukritisk måte.

– Jeg har ikke delt så mye, men det jeg deler er jeg sikker på at er troverdige kilder. Blant annet har jeg stilt kritiske spørsmål til den norske responsen.

Brun forteller om mange venner som

Stopp opp og tenk. Hva er det jeg ser nå?

Eva Akerbæk, journalist, Faktisk.no

har delt innlegg uten at de er faktasjekket. Han mener det er viktig med kildekritikk, men at man skal passe seg for å bli for skeptisk.

– Det er en asymmetri her som gjør at jeg mener at det er viktigere å få frem lidelsene fra den palestinske siden, sier Brun.

Student i utviklingsstudier Malene Jønsson (23) begrunner deling av innlegg med et engasjement for menneskerettig-

FOTO: NUPI

ADVARET: Lars Gjesvik, forsker ved Norsk utenrikspolitisk institutt (NUPI), understreker at det foregår en informasjonskrig på begge sider av konflikten

heter. Hun ønsker at de som syns konflikten er vanskelig og forvirrende, skal få et overblikk over det viktigste.

– Folk sier at det er en vanskelig konflikt, og jeg skjønner at flere da velger å enten ta avstand eller stole på det første de leser. Jeg prøver derfor å være kritisk til hva jeg deler, og dobbeltsjekke i forkant, sier hun.

Tjener på desinformasjon

Lars Gjesvik er seniorforsker ved Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI). Han er klar på at sosiale medier spiller en stor rolle i konflikten.

– Det foregår en informasjonskrig i alle moderne konflikter og kriger, sier han.

Ifølge Gjesvik tjener begge sider av en konflikt på desinformasjon, fordi begge sider ønsker å fremme sin sak og sitt narrativ.

– Hvis man deler falsk informasjon på sosiale medier, bidrar man til å gi et feilaktig inntrykk av konflikten.

Han oppfordrer til å være bevisst på hvor informasjonen man deler kommer fra og ettergå om den er verifisert. Likevel

mener han virkemiddelet kan ha en effekt.

– Deler man, kan man være med på å påvirke opinionen her hjemme og skape et politisk press. Ved å dele føler man også at man bidrar.

– Er man en del av en større informasjonskrig når man deler innlegg om Israel-Palestina-konflikten på sosiale medier?

Det er vanskelig å se hva som er falske nyheter

Cristina Archetti, professor i politisk kommunikasjon, UiO

– Ikke nødvendigvis. Man burde være bevisst på hva man deler og hvor informasjonen kommer fra. Det kan bli oppfattet annerledes enn det som er intensjonen, men det å si at man selv er en del av informasjonskrigen er å ta litt sterkt i, svarer Gjesvik.

– Stopp opp og tenk

Archetti forklarer at måten informasjon sirkulerer under en krig er annerledes enn hvordan den sirkulerer ellers. Uttrykket «falske nyheter» brukes om feilinformasjon, bildemanipulering og innhold som er tatt ut av kontekst.

– Det er vanskelig å se hva som er falske nyheter, sier professoren.

Hun forklarer at folk kan ha veldig polariserte oppfatninger av en situasjon. Det noen mener er usant kan være det motsatte for andre.

Faktisk.no arbeider mye med å faktasjekke informasjon i konflikten. De ser en stor strøm av informasjon og utfordringer med bilder og videoer som er manipulert. Eva Akerbæk er journalist og faktasjekker hos Faktisk og har hatt nok å sette fingrene i siden krigsutbruddet.

– Det er en rask strøm av informasjon. Det er vanskelig å ta fatt i alt, sier Akerbæk og forklarer at Faktisk.no oftest velger saker som har gått viralt. Hun bruker eksplosjonen ved al-Ahli-sykehuset i Gaza som eksempel. Hendelsen, som fant sted 17. oktober, ble stor på sosiale medier, men mange av innleggene inneholdt informasjon som ikke var bekreftet, forklarer Akerbæk.

På spørsmål om hvordan publikum kan være på vakt mot desinformasjon, råder hun til å ta et steg tilbake i møte med nyheter på sosiale medier.

– Stopp opp og tenk. Hva er det jeg ser nå?

Hun legger til at det er viktig å være klar over feilinformasjon, særlig knyttet til følelsesladet innhold. Hun oppfordrer folk til å bruke tid på å finne originalkilder og å bruke redaktørstyrte medier som kan verifisere innhold.

– I mange tilfeller er bildene tatt ut fra kontekst, eller kommer fra en annen konflikt, sier hun.

Hun trekker frem omvendt bildesøk i Google som en av metodene vi kan bruke for å se hvor bildene kommer fra. Omvendt bildesøk brukes for å finne opphavet til et bilde, i tillegg til informasjon tilknyttet bildet.

Sjekker ulike medier

Tilbake på Blindern er studentene stort sett enige med fagpersonene. Jødisk-amerikanske Ty Holtzman (25) forteller at han deler for å vise maktubalansen i konflikten.

– Jeg delte en sak om at alle bakerier i Nord-Gaza er stengt, og at det er mangel på brød.

Likevel understreker Holtzman at han sjekker flere ulike nyhetsbyråer før han deler.

universitas@universitas.no

UBALANSE: Sosialantropologistudent Ty Holtzman (25) deler for å vise maktforskjellene i krigen.

ENGASJEMENT: Malene Jønsson (23) ønsker å gi folk overblikk over situasjonen.

KRITISK DELER: Robert Brun (29) deler innlegg om konflikten, men er klar på at han bruker troverdige kilder.

PROFESSOR FRESER MOT BLACK WEEK:

BOIKOTT: Filosof Franco Trivigno fra USA synes det er trist hvordan Norge har importert Black Friday. Han boikotter og kaller det en kapitalistisk orgie.

I et dilemma mellom overforbruk og trang økonomi står studentene i en vanskelig skvis. Svarene til filosofene spriker også på spørsmål om hva studentene bør gjøre.

Black Week

Tekst Anna Maria Huschka
Foto Aurora Ytreberg Meløe

Black Week er rett rundt hjørnet. Samtidig er det dyrtid, og studentlommeboka trenger rabattene. Spørsmålet er om man skal låse seg inne med bind foran øynene for å motstå fristelsene, eller å kaste seg ut i massene av varer. Filosofene er uenige.

Filosof Franco Trivigno mener uka er en kapitalistisk orgie. Han mener man bør spørre seg selv om man virkelig trenger det man har tenkt å kjøpe, og poengterer at de fleste stort sett har klart seg uten tingene de nå legger i handlevogna. Etikprofessor Ole Martin Moen understreker på sin side at studentene bør benytte seg av rabattene. Har man dårlig råd, bør man kjøpe seg det man trenger, sier han.

Promoterer konsum

Mina Gjøsli (21) går grunnskolelærer 1.-7. på Oslomet. Hun er godt forberedt på den kommende uken og skal kjøpe seg ny tørketrommel. Hun stiller seg likevel kritisk til konseptet.

– Det er teit at de skrur opp prisene først, for så å skru de ned under Black Week. Derfor er det viktig å undersøke lang tid i forveien.

Hun har ingen planer om å be-

tale mer enn 5000 kroner for en ny tørketrommel.

Sosiologistudenten Thirza Nelis (20) er Erasmus-student ved UiO. Hun tar stor avstand til hele uken.

– Jeg føler at Black Week bare promoterer konsum. De bomber deg med reklame om lave priser og overbeviser deg om å kjøpe ting du ikke trenger.

Hun presiserer at hun selvsagt forstår at de med dårligere råd kan ha nytte av en slik uke. Likevel mener hun at det etiske dilemmaet ikke ligger hos forbrukeren, men snarere hos produsentene.

– Jeg tror ikke man burde se på

Jeg føler at Black Week bare promoterer konsum

Thirza Nelis (20),
sosiologistudent på Erasmus ved UiO

personen som kjøper noe under Black Week, men heller selskape-
ne som promoterer det.

Ikke nødvendigvis uetisk

Moen stiller seg uforstående til hva som skulle være galt med å handle under Black Week, med mindre man kjøper ting man ikke trenger.

– Hvis det er noe man trenger, burde man kjøpe det når det er billigst.

De pengene man eventuelt sparer denne uka kan man gi til et veldeilig formål, mener han.

Ifølge Moen ville det være rart om alt forbruk i løpet av Black Week ble stemplet som overforbruk.

– Det er ikke gitt at Black Week fører til det, så om man ikke overforbruker ellers så har man sitt på det tørre.

Filosofiprofessor ved UiO Arne Johan Vetlesen stiller seg veldig positiv til studenter som tenker at Black Week er kritikkverdig. Å bruke uka til å kjøpe ting man trenger i en ellers trang økonomisk situasjon er derimot ikke etisk galt, ifølge filosofen.

– Gitt den økonomiske situasjonen mange studenter er i, så syns jeg ikke man skal kreve at de skal være moralske forbilder, konstaterer han.

Kapitalistisk utnyttelse

Filosofkollega Franco Trivigno er amerikaner og stiller spørsmål ved Black Weeks betydning i Norge. Han forklarer at det som startet som Black Friday faller hvert år dagen etter Thanksgiving – en amerikansk helligdag hvor familie og venner samles for å takke for livets gaver. Dette får Trivigno til å reagere.

– Dagen viet til familie og takknemlighet blir utnyttet for kapitalismen. Det blir en kapitalistisk orgie hvor man skal kjøpe så mye som mulig for å få de beste tilbudene, sier han.

Ifølge amerikaneren har Norge sett til USA og innsett hvor genialt dette konseptet er. Ved å få folk til å handle masse for å sikre seg gode tilbud kan de gjøre stor profitt. Paradoksalt nok har det ingen tilknytning til det å være takknemlig, sier Trivigno.

– Står studenter ovenfor et etisk

Det blir en kapitalistisk orgie hvor man skal kjøpe så mye som mulig

Franco Trivigno,
professor i filosofi ved UiO

dilemma når de skal handle på Black Week?

– Det er klart at studenter har dårligere råd, men det egentlige spørsmålet er om du har blitt lurt til å tro du trenger disse tingene fordi de er på tilbud, sier Trivigno som derfor mener at det etiske spørsmålet ligger hos produsentene.

I tillegg mener filosofen det er et tydelig skille mellom økonomisk rasjonalitet og etisk rasjonalitet.

– Rasjonalitet i økonomisk forstand er nemlig det som gagnar en selv mest. Men etikken har en annen forståelse av rasjonalitet – ideen er at det ikke er personlig gevinst som skal styre alt.

Personlig boikotter han konseptet fordi han mener det er en

helt åpenbar manipuleringsstrategi for å få folk til å handle unødvendig.

– Thanksgiving skal jo være en dag for å ytre takknemlighet overfor det man har, mens det under Black Friday veldig fort bikker over til egenrådighet.

Julestria

Parallelt med Black Week sniker julestria seg innpå. Maskiningeniørstudent på Oslomet Johan Flaa (24) har planer om å sikre seg alle julegavene han trenger på Black Friday.

– Jeg tenker det er lagt opp til at man skal handle den dagen, og hvis jeg setter av den eksakte dato trenger jeg ikke stresse med julegaver senere.

– Føler du på et etisk dilemma når du skal handle på Black Friday?

– Nei, for om jeg kjøper noe eller avstår fra å kjøpe noe på Black Friday kommer de store butikkjedene til å produsere og kjøre Black Week uansett. Man burde selvsagt være bevisst rundt det, men hvor mye påvirkning har det om jeg kjøper en genser under Black Week eller ikke?

Orgie eller ei går filosof Trivigno med på at julegavehandel kan stå seg som motiv for å benytte seg av rabattene.

– Hvis man vil kjøpe en fin gave som uttrykker ens kjærlighet til et familiemedlem, en venn eller en kjæreste, tenker jeg det er innafor å bruke slike rabatter for å få mest for pengene.

KRITISK TIL BAKGRUNNSSJEKKER:

— Kan føre til d

Forsker ved Oslomet er bekymret for at forskningsmiljøer svekkes av strenge bakgrunnssjekker. Søkere fra utvalgte land blir automatisk diskvalifisert, hevder UiO-professor.

Sikkerhetspolitikk

tekst Magnus Salbu
foto Tobias Schildmann Mandt

Lothar Fritsch er professor i anvendt informasjonssikkerhet ved Oslomet. Han er bekymret for økte kostnader knyttet til sikkerhetsklareringer og bakgrunnssjekker. Fritsch mener de kan føre til at man unngår å ansette personer av spesifikke nasjonaliteter, eller velger bort forskning på sensitive områder.

– Konsekvensen kan jo være at forskere ikke har lyst på så mye byråkrati og kontroll, og bare dropper et tema som er for byråkratisk og gjør noe annet.

Dette kan føre til diskriminering av søkere med bakgrunn fra disse landene

Lothar Fritsch, professor ved Oslomet

Fritsch frykter også at dette kan føre til mangel på gode søkere, spesielt i teknologisektoren.

– Det siste tiåret har vi vært helt avhengige av å få tilgang til utenlandske søkere, spesielt på doktorgradsstipend, og der er det gode matematikere fra land som Kina, Russland og Iran, sier Fritsch før han advarer:

– Dette kan føre til diskriminering av søkere med bakgrunn fra disse landene, sier Fritsch og understreker at mange av dem har levd hele sitt akademiske liv i vestlige land.

– Det er stor forskjell på kandidater som har levd sitt akademiske liv i tre vestlige land og søkere som er nylig uteksaminerte fra militærakademier i utlandet.

Fritsch forklarer i tillegg at det er Oslomet selv som må betale for bakgrunnssjekk, dersom universitetet mener det er nødvendig ved en potensiell ansettelse. Han mener det er rart at regjeringen påpeker viktigheten av bakgrunnssjekker, uten at de bevilger mer penger til universitetene.

– Spørsmålet er jo hvor skal vi egentlig ta disse midlene fra.

Oslomet innrømmer problem

Fritsch frykter forskningsmiljøene kan havne i en situasjon der de rett og slett ikke får inn godt nok kvalifiserte kandidater der

som man gjør søknadsprosessen for vanskelig. Han understreker at alle søkere kan få eksportlisens fra Utenriksdepartementet (UD) uavhengig av nasjonalitet, men dette er en prosess som kan ta 6 til 9 måneder. En eksportlisens er et krav ved forskning som ønsker å eksportere materiell eller kunnskap (se faktaboks).

Oslomet-forskeren påpeker også at bakgrunnssjekk kan være overflødig i noen tilfeller.

– Regjeringen, PST og e-tjenesten har alle mulighet til å sjekke personen før de får visum. Når det kommer en forsker til et norsk universitet bør vi kunne gå ut fra at myndighetene har godkjent personen til en viss grad, sier han.

Oslomet ønsket ikke å stille til intervju om saken, men HR-direktør Geir Haugstveit opplyser på e-post at de forholder seg til gjeldende retningslinjer.

Han forteller videre at Oslomet har økt fokus på sikkerhet, og dermed også økte kostnader knyttet til bakgrunnssjekker. På spørsmål om staten burde bidra med midler til bakgrunnssjekk svarer han at det er forståelig at spørsmålet melder seg, men at de uansett velger å ta denne kostnaden selv.

– *Opplever dere kostnaden som et problem?*

«Vi ser at det er en utfordring for enheter med mange internasjonalt ansatte.»

Haugstveit avviser at Oslomet unngår ansettelser som krever at de setter i gang bakgrunnssjekk.

Peker på upresise retningslinjer

I oktober 2020 kom det nye retningslinjer fra regjeringen. De omhandlet ansettelser av utenlandske personer på fagområder

All vitenskap kan jo til en viss grad brukes til negative formål

Emil Holmen, senierrådgiver i seksjon for HMS og beredskap ved NTNU

der overføring av kunnskap kan bidra til spredning av masseødeleggelsesvåpen og leveringsmidler for slike våpen. I mars 2022 sendte regjeringen ut forslag til endring i eksportkontrollforskriften på høring som lovfester flere av disse retningslinjene. Endringen har siden blitt utsatt i flere omganger.

I påvente av en fullverdig lovendring påpeker Fritsch at dagens

Eksportkontrollforskriften

+ Eksportkontrollforskriften regulerer eksport av varer som kan brukes til militære formål.

Loven omfatter både militært materiell og sivilt flerbruksmateriell.

+ Hvem som kan motta varer og kunnskap som faller under denne forskriften er strengt regulert.

Kunnskapsoverføring som faller inn under denne forskriften krever + lisens av UD før den kan utføres.

Regjeringen vil endre forskriften til å også definere kunnskapsoverføring til utenlandske statborgere som eksport.

+ Forskriftsendringen har vært på høring og en endelig versjon er blitt utsatt flere ganger av UD.

retningslinjer fra regjeringen er svært generelle, og at nesten all forskning kan falle under disse fagområdene.

Han får støtte fra Emil Holmen, senierrådgiver i Seksjon for HMS og beredskap hos NTNU, som også mener regelverket er litt uklart.

– All vitenskap kan jo til en viss grad brukes til negative formål, også er det viktig at man finner en god balanse som ivaretar både forskningsmiljøene og sikkerhetspolitiske interesser.

– *Unngår dere automatisk å vurdere ellers kvalifiserte søkere fra Iran, Russland eller Kina hvis de må sikkerhetsklareres?*

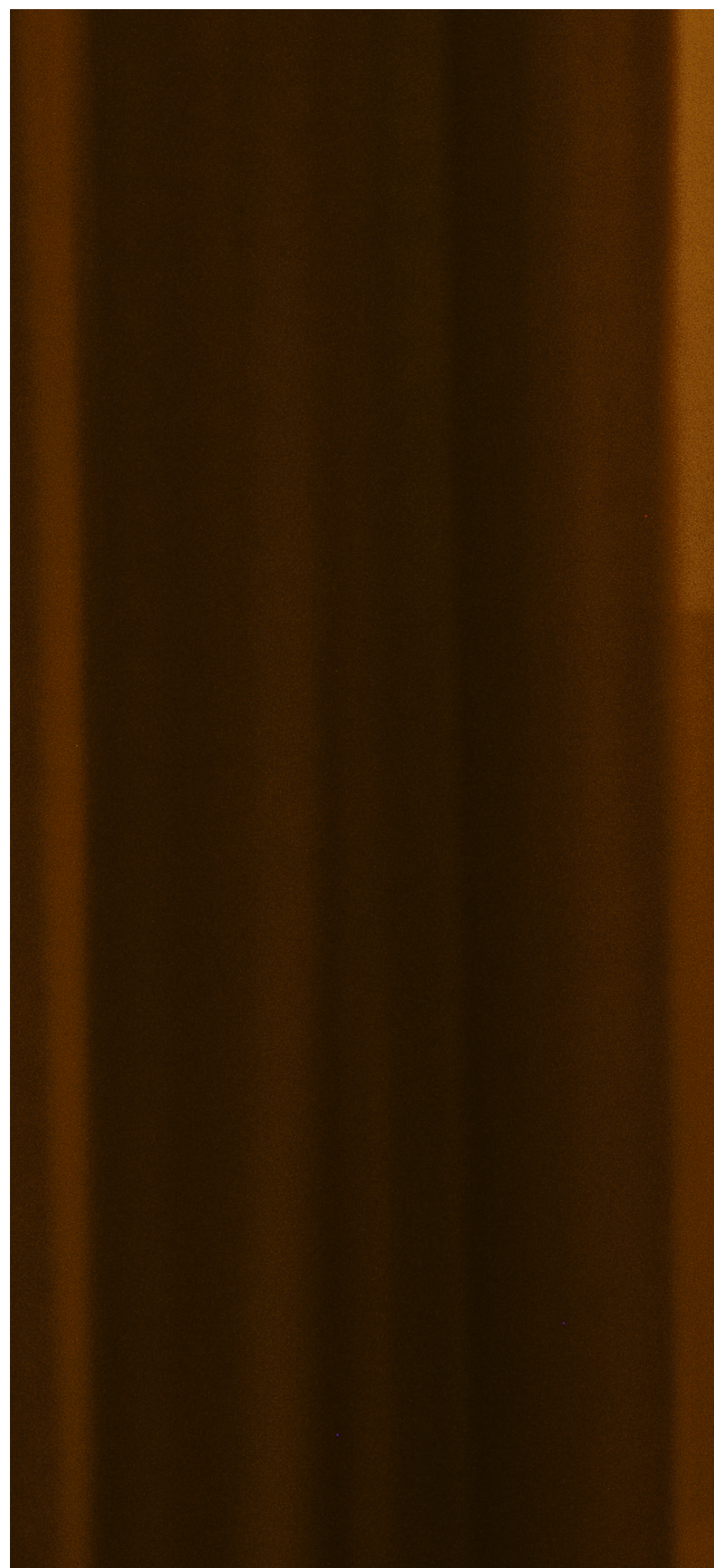
– Nei, ikke uten videre, fakultetene ved NTNU er selv ansvarlige for å gjennomføre risikovurdering av den enkelte stilling, og vurdere hvert tilfelle i forhold til hva personen skal jobbe med.

I januar skrev Universitetsavisa at kun én av 234 søkere fra Iran, Russland og Kina, ble ansatt ved NTNUs teknologi-fakulteter. Dekan Olav Bolland ved Institutt for ingeniørvitenskap understreket også den gang at de gjør individuelle vurderinger og fortsatt kan ansette forskere fra disse landene.

Mens noen forskere er kritiske til lovforslaget og konsekvensene for internasjonalt forskningssamarbeid, ser andre positivt på at regjeringen strammer inn på eksporten av norsk kunnskap.

Automatisk i nei-bunken

Audun Jøsang er professor ved Institutt for informatikk på Universitetet i Oslo. Der leder han en forskningsgruppe for digital

BEKYMRET: Professor Lothar Fritsch ved Oslomet er bekymret for hvordan økt fokus på sikkerhet p

sikkerhet. Han forklarer at det er vanskelig å ansette kandidater fra spesifikke land på grunn av den foreslåtte endringen til eksportkontrollforskriften (se faktaboks). Han mener lovforslaget sidestiller kunnskapsoverføring med våpeneksport.

– Når vi annonserer forskningsstillinger, krever vi at kandidatene skal kunne sikkerhetsklareres.

Dette ekskluderer automatisk søkere fra mange land. Ved søknader fra for eksempel iranere legger vi til grunn at søkeren ikke kan få sikkerhetsklarering, og at de automatisk ikke er kvalifiserte.

Jøsang er likevel positiv til regjeringens foreslåtte endring av av forskriften.

– Vi har mange samarbeidspartnere i privat og offentlig

Diskriminering

å påvirker forskningsmiljøet.

sektor, og for dem kan det være vanskelig å ha samarbeid med forskningsgrupper hvor kinesiske, russiske eller iranske statsborgere deltar, sier han og legger til:

– Vi må ikke være naive.

Personal- og organisasjonsdirektør ved Universitetet i Agder Helene Braathen opplyser på e-post at de ikke benytter bakgrunnsjekk ved ansettelser, men

at de nå vurderer behovet. Hun opplyser at hvis et fagområde er omfattet av eksportkontrollregelverket vil det være vanskelig å ansette kandidater fra høyrisikoland.

KD: Utfordrende balansegang

I en e-post til Universitas skriver statssekretær Oddmund Løkensgard Hoel (Sp) at Norge er avhengig av internasjonalt samarbeid,

samtidig som sikkerhetstjenestene peker på kunnskapssektoren som et viktig mål for utenlandsk etterretning. Imidlertid vedgår han at balansen mellom åpenhet og sikkerhet kan være krevende.

«Vårt mål er å være en støtte for sektoren i disse spørsmålene», skriver Hoel og utdyper:

«Vi vet det kan knytte seg utfordringer til ansettelser av uten-

landske statsborgere, og vi har de siste årene vært opptatt av å styrke kunnskapen i sektoren om disse relevante problemstillingene. Derfor har vi blant annet utarbeidet retningslinjer for ansvarlig internasjonalt kunnskapssamarbeid.» Når det gjelder spørsmål om mulig ekskludering fra land som Kina, Iran og Russland opplyser departementet at sektoren også

må etterleve kvalifikasjonsprinsippet. I offentlig sektor er det et lovfestet krav om å ansette kandidatene som er best kvalifiserte. I tillegg opplyser departementet at også likestillings- og diskrimineringsloven må følges, og at kandidater ikke skal forskjellsbehandles uten saklig grunn.

GLADE FOR NYTT TILBUD:

– Vi blir ofte møtt med stereotypi

MØTEPUNKT: I samarbeid med fakultet er det etablert en ny gruppe for nevrodivergente. Synnøve Nordvik Helgesen (24) er glad for å ha en plass til å utveksle erfaringer.

Studenter med autisme og ADHD møter utfordringer på universitetet. UiO-fakultet opprettet derfor et helt nytt samlingssted.

Psykisk helse

Tekst Anna Maria Huschka
Foto Tobias Schildmann Mandt

Omtrent 20 studenter møtes en gang i måneden på et grupperom på Georg Sverdrups hus på Blindern. De har én ting til felles: Alle har en psykisk diagnose som faller innenfor kategorien nevrodivergens. Synnøve Nordvik Helgesen (24) er en av dem. Hun er på autismspekteret, og fikk diagnosen i 2020. Nå går hun femte semester på Informatikk, digital økonomi og ledelse på UiO. Hun kjente ikke på utfordringer i skolegangen, men da hun begynte på universitetet ble det annerledes.

– Studiehverdagen på universitetet er mye mer åpen sammenlignet med videregående. Det har gjort studiehverdagen krevende, fordi det er vanskelig for meg å få gode rutiner som fungerer, forklarer Helgesen.

Hos Autisme/ADHD-gruppa, som startet opp i høst, får hun møte studenter med lignende utfordringer. Målet til gruppa er å inkludere og tilrettelegge.

Shelly Mercedes Villanger jobber på realfagsbiblioteket. Hun og kollega Ingrid Sand fra studieseksjonen på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (MN) tok initiativ til studentgruppen. Sammen leder de samlingene, som både har førsteårsstudenter, men også mer erfarne studenter som deltar. Villanger forteller at interessen for gruppa har vært stor.

– Det er studenter fra andre fakultet som har tatt kontakt og spurt om de kan delta,

men det er foreløpig et tilbud kun for studenter ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, sier hun.

Ulike utfordringer

Studentene i gruppa har ulike grunner til å være med. Noen kan slite med det sosiale, mens andre sliter med det faglige. I tillegg til utfordringer med å følge med under forelesning, tror Villanger at flere sliter med ensomhet. Student Helgesen peker på at kombinasjonen blir et hinder.

– Å ikke ha noen å diskutere med har vært utfordrende, og gjort læring vanskeligere, sier hun.

Helgesen har opplevd at det er vanskelig å skaffe seg venner på universitetet, men understreker at det ikke er fordi hun er usosial. Tvert imot anser hun seg som ganske sosial. Men hun, og andre på spekteret, kan ha ulike behov når det gjelder sosialisering. De kan ha utfordringer med kommunikasjon, sosiale ferdigheter og følelsesregulering. Helgesen opplever også at semi-

Ofte blir vi nevrodivergente møtt med en stereotypi

Synnøve Nordvik Helgesen (24),
UiO-student

narledere har hatt problemer med å forstå vanskelighetene hennes.

Forrige samling holdt hun et innlegg for de andre i gruppa om hvordan hun planlegger hverdagen sin og hvilke erfaringer hun har gjort seg.

– Man må oversette rådene til sin egen hverdag, forklarer Helgesen.

Selv om gruppa bruker mye tid på å dele erfaringer, er de opptatt av at det ikke må oppleves som et krav å alltid kunne relatere til hverandre, bare fordi man er på spek-

teret. Man må bli kjent med seg selv, hvordan man fungerer og hvilke behov man har, forteller Helgesen.

– Ofte blir vi nevrodivergente møtt med en stereotypi. Jeg har flere ganger opplevd at folk ikke tror meg når jeg forteller at jeg er på spekteret, fordi jeg kanskje ikke passer inn i deres fordommer. Dette gjør at spesielt nydiagnostiserte kan tvile på sin egen diagnose fordi man ikke alltid relaterer til de andre, sier Helgesen.

Stemningen i gruppa oppleves imidlertid som veldig åpen og inkluderende, forteller studenten.

Positiv effekt for andre studenter

Behovet for gruppa kom frem gjennom studentveiledninger og andre tilretteleggings-tilbud på fakultetet. Sammen med Villanger og Sand kartla studentene hvordan en slik gruppe kunne se ut.

– Vi inviterte i vår til et par samlinger hvor studenter kom med innspill til hva de kunne tenke seg, og da kom det 15–20 studenter. I høst startet vi dette tilbudet og satt opp fire samlinger, sier Sand.

Hver samling varer to og en halv time, og har et tema som passer til ulike perioder av studieåret. Temaene tar opp utfordringer og gir rom til å dele erfaringer og tips. Eksempler er planlegging og stress rundt eksamen, etablering av rutiner og hverdagsutfordringer. Gruppa vil redusere stigma og gi en følelse av tilhørighet for studentene.

Å øke bevisstheten rundt behovene til nevrodivergente tror Sand kan bidra til et mer inkluderende og tilrettelagt studiemiljø for alle.

Helgesen stemmer i.

– Alle tiltak som gagnar folk på spekteret gagnar vanlige studenter. Forskjellen er at vi fortere erfarer konsekvensene av lite søvn, lite struktur. Alle blir sliten av en fest, jeg blir sliten etter en halvtime, mens noen andre blir sliten etter tre timer, forklarer Helgesen og fortsetter:

– Det er veldig viktig for meg å få frem at

vi ikke har så veldig annerledes behov enn andre, vi er likere enn det man tror.

Lokal hjelp

Fjorårets tall fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) viser at over halvparten av studenter sliter med eksamensangst, og at andelen har økt de siste årene. Hele 30 prosent av de som sliter med eksamensangst får dårligere resultat enn forventet, og 4 prosent møter ikke opp. Tall fra årets tilleggsundersøkelse av Shot viser

Spekteret er kjempestort og nyansert – man må bli kjent med seg selv

Synnøve Nordvik Helgesen (24),
UiO-student

at så mange som 1 av 3 studenter kan ha en psykisk lidelse.

Gruppeleder Sand forteller at flere ansatte og SiO har kontaktet henne og er interessert i tilbudet.

– Burde flere fakulteter ha denne typen lavterskeltilbud også for andre psykiske utfordringer?

– Jeg har stor tiltro til at fakultetene vurderer det selv. Hvis fakultetene ser behovet håper jeg de setter i gang noe, svarer Sand.

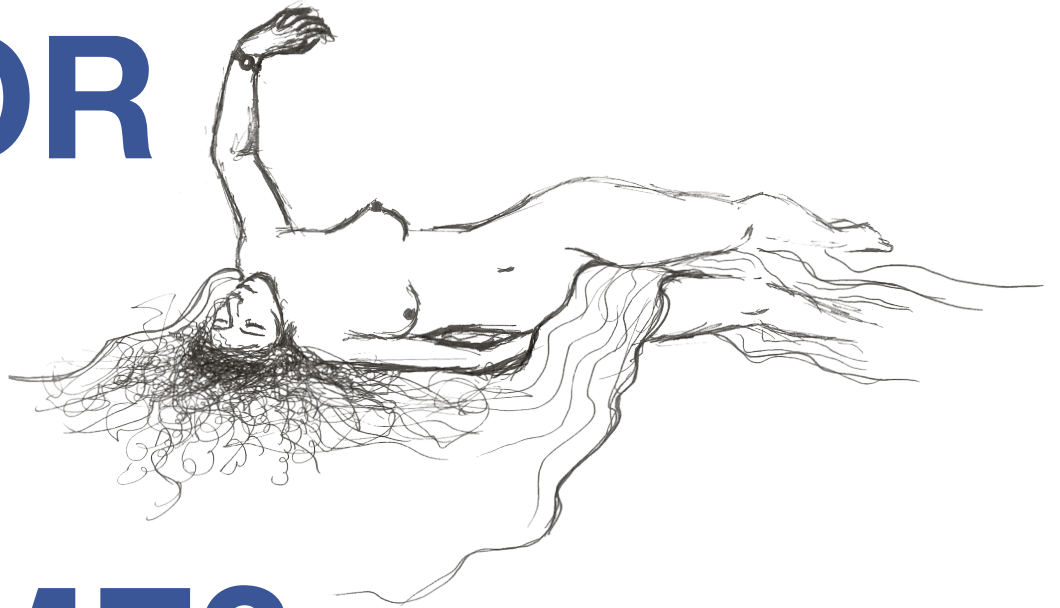
Helgesen sier det er flott at denne gruppen er tilgjengelig på fakultetet fordi sannsynligheten er større for at deltakerne har samme pensum, undervisningsopplegg og frister. Dette lar de gå gjennom ting sammen og få tilpassede tips som er relevante for nettopp deres hverdag.

– Spekteret er kjempestort og nyansert, man må bli kjent med seg selv, sier Helgesen.

DEBATT

debattredaktør: **Tora Vassnes**
tora.vassnes@gmail.com 901 98 567

HVORFOR FAKER JENTER ORGASME?

Jenter kommer bare 1 av 5 ganger under sex. Likevel har vi masse av det. Hva er den seksuelle frigjøringen verdt når den ikke gir oss orgasme?

Orgasme

Tekst Dagny Mathilde Mohn
Illustrasjon Emilie Kaland Lindseth

Over to sandwicher sitter Harry og Sally og diskuterer dating-livet. Ingen kvinner har noensinne faket det med meg, påstår han, og samtlige kvinnelige tilskuere fnyser i kor med Sally. Hvordan vet du det? spør hun. Så klart man vet, svarer han. I Sallys lure smil kan man ane hva som kommer. Sakte bygger hun opp, begynner å stønne lavt og puste tyngre. Hun lukker øynene og presser ryggen mot skinnstolen. Stønnene tar til og blir snart skriking. «OH GOD!» utbryter hun, før hun, som om ingenting hadde skjedd, returnerer til sandwichen og en ganske skamfull Harry. Hele kafeen har vitnet Sallys liksom-orgasme. Dama på bordet ved siden av ber servitøren om å få det Sally har fått servert. Men jeg vil ikke ha det hun har. Falske orgasmer har jeg sett meg mett på.

Dårlig i senga?

De fleste kvinner har på et eller annet tidspunkt faket en orgasme. Umulig, tenker kanskje en del av våre mannlige lesere, men se scenen over. Spør venninnene dine. Det kan ha skjedd med deg.

En RFSU-undersøkelse fra 2016 viste at over halvparten av de spurte kvinnene har latet som om de kom under sex. Norske kvinner faker oftere enn våre svenske og danske søstre. Vi kommer kun én av fem ganger under sex, mens våre mannlige partnere kommer ca halvparten av gangene.

Det er typisk norsk å være god, bare ikke i senga. Ifølge

en kilde i RFSU spiller mange kvinner skuespill fordi de ikke vil såre partneren sin. Vi er for omsorgsfulle til å komme, rett og slett. For hvem klarer vel å svare «ingen», når fyren du tok med deg hjem fra byen ser på deg med stolte, håpefulle øyne, litt våt rundt munnen, og spør deg hvor mange ganger du kom?

Angre på ONS

Til tross for at vi tilsynelatende har så dårlig sex her til lands, har vi mye av det. One night stand-kulturen lever i beste velgående, men istedenfor orgasmer får vi bare kjønnssykdommer. «ONS-et» og den frie sexen er blitt det fremste symbolet på å være en frigjort kvinne, som kjenner seg selv og vet hva hun vil ha. Kvinners sexliv er blitt et barometer på hvor frigjorte vi er. Istedenfor hvor mange vi ligger med, hvor bredt, hvor lenge, hvor eksperimentelt, burde målet være seksuell nytelse. Norske kvinner kan prate om sex, skrive om sex, tulle med sex, men når det faktisk kommer til å uttrykke seksuelle behov overfor nattens partner, forsvinner plutselig den seksuelt liberale kvinnen som vet hva hun vil ha. Mellom laknene tar skammen over og maktesløsheten inntre. Freak in the streets, compliant in the sheets. Det er lettere å bare late som enn å stå på krava for å komme.

Puler som porno

«Du er en kvinne med en mann på innsiden, som betrakter en kvinne. Du er din egen voyeur», skrev Margaret Atwood i *Røverbruden*. Som feminist kan jeg påstå at jeg hater pornoens kvinneideal, men det ville vært løgn å påstå at jeg ikke strekker meg etter det idealet jeg er blitt servert. På innsiden har jeg en mann, en mann jeg vil at skal være kåt på meg. Som er mer opptatt av at jeg skal være pulbar enn at jeg skal komme. En mann som har sett litt for mye på porno. Jeg stønner, bøyer ryggen, sier «fy faen du er så jævlig stor»

for at partneren min skal føle seg bra, for at jeg skal kunne se meg selv som sexy og for at mannen på innsiden ikke skal miste benner'n. Som seksuelt vesen vil jeg være en god sexpartner, selv om det går på bekostning av egen nytelse. Jeg stønner høyere enn nødvendig, gir etter for den mannlige fantasien, ser meg selv fra utsiden. Og jeg går selvfølgelig på prevensjon som fucker opp hormonbalansen for at han skal kunne komme inni meg. All praten om at tilfeldig sex er frigjørende og digg, er i realiteten bare en fortsettelse av den samme maktbalansen som alltid: Menn

Vi er for omsorgsfulle til å komme, rett og slett

knuller og kvinner blir knulla. Selv vår seksuelle frigjøring skjer på vår indre pornogubbes premisser.

Kanskje er det kvinners feil at vi nøyer oss med en liksom-orgasme under vår tilfeldige, frigjorte sexakt. Kanskje er det samfunnets. Dessverre holder det ikke å påpeke hvilke strukturer som holder meg igjen rett før jeg når fjelltoppen. Men min oppfordring går til alle menn: Se scenen fra *When Harry Met Sally*, gjør en innsats for gjensidig nytelse og slutt å spørre om dama har kommet når du har gjort deg ferdig. Om ikke du foretrekker å få servert en løgn da.

debatt@universitas.no

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Vestlig medias hykleri

Fundamentet for journalistikk er å forholde seg upartisk og objektiv, og dette har vestlige medier glemt i sin dekning av Israel-Palestina-konflikten, skriver Helmiina Toivonen i The Sundail Press, Science Pos studentavis. Vestlig media glemmer de semantiske dimensjonene ved en tittel, og hvor mye ord og vinkling kan prege folks politiske oppfatning. «Hamas' atrocities and Israel's retaliation will change both sides forever», lød overskriften i The Economist tid-

ligere i oktober. Grusomheter, engelske *atrocities* satt opp mot *retaliation*: hevnaksjoner. Ved å kalle Hamas' angrep for en grusom og voldelig handling, og fortsette å kalle Israels angrep for en hevnaksjon, forsvarer de Israels fullstendig disproporsjonale krigføring. Ser man på det som skjer i Midtøsten uten vestlige briller, burde det nå være være like ukontroversielt å bruke ordet folkemord om det som skjer i Gaza, som det er å kalle 7. oktober for et terrorangrep.

Da HF-gutten begynte å strikke

Borte i Bergen sitter Studvest-journalist Mads Haram Halvorsen og strikker. Med hendene festet til et par strikkepinner og en serie påtrengende tanker om pulsvarmere skulle han omsider innse hvor uoriginal han er. Mads har gått gjennom den verste selvransakelsen av dem alle, hvem er jeg? Er jeg bare som alle andre? Fallor alle tren-

der like uanfektet og tankeløst som meg? Mads buldrer, har platespiller, digger coldbrew og er keen på å dra på interrail. Han er ikke Mads, han er en HF-gutt. Og enhver HF-gutt vil oppleve den pinefulle selvinnsikten en dag, de òg. Finnes det egentlig en original tanke der ute? Nei, Mads, det finnes ingen original tanke. Jeg er deg, jeg også.

Ukas tvitringer:

wick@illwick

Danby: Sorry at dere ble sure på meg men den seksuelle lavalderen er ikke lav nok, faktisk

Norge: Hva faen er det du sier

Danby: Dette gjør meg mer motivert

skal vi ikke slutte å ta ham serr snart

på vei til vors med åtte øl (0,33) i outland-pose @Knutingsen
euroen bikker 12 kroner? det går bra, jeg har 12 kroner

Det blir interrail denne sommeren også, ikke tenk

mr fjert... de kaller ham Mr Fjert... mr fjert Mr @mr_fjert
noen ganger føles det ut som jeg er den eneste hvite gutten der ute som fortsatt bryr seg om sosialisme og rettferdighet...

sykt pick-me

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: FREYJA EIKREM IMS

BLINDERN TRENGER MINDRE STILLHET!

Lektorhjørnet på Sophus Bugge

Jonas Bakken, faglig leder av Lektorprogrammet

I artikkelen «Freser mot lektorstudentene», publisert på Universitas' nettsider 3. november 2023, uttaler masterstudent i tysk Lea Marie Krona seg kritisk om det nyopprettede Lektorhjørnet i biblioteket i Sophus Bugges hus. Lektorhjørnet er et hjørne i biblioteket med lesesalsplasser og arbeidsbord, men også sittegrupper der lektorstudentene fra ulike fag på HF kan møtes for faglige og sosiale samtaler. Krona ønsker seg et stille bibliotek og mener at snakking ikke hører hjemme her.

Jeg forstår henne godt. Hvis jeg var student i dag, kunne det lett vært jeg som «freste» i Universitas. Som nordiskstudent rundt årtusenskiftet var lesesalen på Sophus Bugge mitt faste tilholdssted, og jeg irriterte meg grønn over dem som aldri klarte å sitte stille. Jeg førte en mental liste over de mest plagsomme, og mine medstudenter og jeg ga folk på lesesalen tilnavn som beskrev lydene de lagde. Noen av disse personene har professor- eller direktortitler ved UiO i dag, men for meg vil de for alltid være «Snøfemmannen» og «Tastaturdødaren». Jeg glemmer aldri.

Som ansatt er jeg også sjeleglad for å ha enekontor. Da kan jeg stenge døra hvis kolleger skravler litt for høyt ved kaffetrakteren mens jeg har behov for å arbeide konsentrert. Men det skjer ganske sjelden

nå for tiden. Pandemien har gjort hjemmekontor utbredt, og jeg treffer færre kolleger nå enn for fem år siden.

Studentene er også mindre til stede på campus. UiO har 25.000 studenter og 7000 ansatte, men når jeg går gjennom Fredrikkebygningen på vei til kontoret om morgenen (ikke spesielt tidlig), ser jeg ikke et eneste menneske, bortsett fra resepsjonisten på SiO Athletica. Jeg ser derimot to nedlagte spisesteder, en nedlagt butikk, et nedlagt karrieresenter og en salong med stadig færre frisører og kunder. Studentfrivilligheten sliter med rekruttering, og fagutvalg og linjeforeninger legges ned på grunn av mangel på medlemmer.

Når Shot-undersøkelsen dokumenterer at et skyhøyt og stadig økende antall norske studenter opplever ensomhet, er det alarmende, men kanskje ikke overraskende. Vi trenger mer liv på Blindern. Vi trenger møter, diskusjoner, engasjement og muligheter til å lære og utforske sammen, både studenter og ansatte. Vi trenger å gjenopprette det akademiske fellesskapet som et universitet skal være.

Derfor heier jeg på alle tiltak som hjelper folk å finne sammen på Blindern, slik som Scene HumSam i Georg Sverdrups hus, Abels tårn – eller Lektorhjørnet på Sophus Bugge. Vi som trenger fullstendig ro iblant, vil nok alltid kunne finne et stille hjørne. Dem er det mange nok av på Blindern.

debatt@universitas.no

Jeg heier på alle tiltak som hjelper folk å finne sammen på Blindern

LEINNSIKT

Sykemelding

Hvorfor søker du sykemelding?

- Sykt barn
 Er selv syk
 Annet*

Hvis annet, spesifiser:

Jeg uttalte meg offentlig. Og så er jeg kvinne.

Norge må stille opp for Gaza

Palestina

Fawzi Warsame, sentralstyremedlem i AUF og folkevalgt i Oslo

En ting er sikkert. Forferdeligheten på Gazastripen vil vare lenge, og vi kommer til å måtte stille opp i fremtiden. Derfor foreslår vi i AUF å øke bistanden til Gaza. Vår beskjed til regjeringen er klar: Bistanden skal ligge på minst tre milliarder norske kroner i år.

Bildene fra Gaza har gått verden rundt. Sykehus som blir angrepet, pasienter blir beskyttet, mangel på mat, journalister dør i hopetall.

Det er nå over 10.000 drept. Hva som skjer med Gaza når krigen er over, er det ingen som vet. Satellittbilder fra området viser at store deler er jevnet med jorden. Når dette er over, vil det være mange mennesker som sitter igjen med absolutt ingenting, og de kommer til å trenge hjelp med å bygge opp samfunnet sitt igjen.

Norge stilte opp for Ukraina med

Nansen-programmet. Det er en femårig plan som skal sørge for langvarig bistand til Ukraina. Vi har bevilget 75 milliarder kroner. Nå er det riktig å gi Palestina den samme hjelpen etter modell av Nansen-programmet.

Diskusjonen og debatten om bistand og humanitær hjelp til Palestina har tatt en kraftig u-sving i de siste ukene. I kjølvannet av Hamas terrorangrepet den 7. oktober var det flere land som foreslo å kutte all bistand til Palestina. Dette gjaldt selv midler vi vet fra før av gikk til nødhjelp på Gaza. Norge som et av få land sto på sitt

og valgte ikke å kutte bistand. Ikke nok med det, Norge foreslo også en økning i bistanden. Nå ser vi

Når dette er over, vil mange mennesker sitte igjen med ingenting

at andre land i Europa har varslet en økning i bistanden og at flere

tar til orde for at den humanitære bistand må økes. Selv i USA har man forpliktet seg til å bidra til tross for at en større pakke til Ukraina og Israel blir diskutert i kongressen nå.

Når både årets og fjorårets statsbudsjett ble lagt frem, var det en enorm skuffelse at regjeringen ikke hadde satt av nok til bistand. Nå har vi muligheten til å rette opp i dette. Vi kan nå 1-prosent-målet med klar margin ved å gi palestinerne på Gazastripen den hjelpen de trenger og fortjener.

debatt@universitas.no

Nei til Danby Choi på Høyskolen Kristiania

Ytringsfrihet

Wiktoria Polanska, student ved Høyskolen Kristiania

Fredag kveld fikk alle studenter ved Høyskolen Kristiania en e-post av skolen med denne tittelen: «Woke og kanselleringskultur, LET'S TALK med DANBY CHOI: Er du helt woke, eller...?!». Jeg stuset over dette. Vil Høyskolen Kristiania oppfordre studentene sine til å ha en dialog med en mann som ikke forstår hva ytringsfrihetsdebatten handler om? Er Danby Choi fremdeles riktig mann til å snakke om «woke-kultur» og «kansellering og sensur»?

Danby Choi bygger sin identitet på å kritisere «woke-kultur» og «kanselleringskultur». Mange

mener at samfunnsdebatten i dag trues av en sterk gruppementalitet, der det bare er én mening som er riktig. Om man mener noe annet enn massen, er du «lite woke», og som en konsekvens, blir du «kansellert» for meningen din, og at dette er en trussel for ytringsfriheten. Forrige uke lagde Danby Choi en Tiktok-video med en mann som er anklaget for overgrep mot en mindreårig. I videoen tar Choi med seg mannen inn i huset sitt, og trøster ham for at han har blitt kansellert. Da ble det tydelig at Choi har misforstått noe. Det er ikke en trussel mot ytringsfrihet

å mene at hatefulle ytringer, eller menn som begår overgrep, fortjener konstruktiv kritikk.

På sosiale medier omtaler «anti-wokers» seg ofte som «analytiske og intellektuelle individer som er modige nok til å stå imot massen». I mine øyne er et intellektuelt individ en som klarer å tenke kritisk og analytisk, men fremdeles ha empati og solidaritet. Man kan ikke bruke intellektualisme som en unnskyldning for å være en drittsekk.

Grunnen til at jeg reagerte på Høyskolen Kristianas e-post, er at Choi er en figur som kritiserer «woke-kulturen», men jeg er usikker på hvem sin kamp han kjemper. Ved å synes synd på alle som blir «kansellert» gjør han dem til

et slags offer for samfunnet. Det burde ikke være vanskelig for en voksen mann å skjønne at massen reagerer negativt på personer som har brutt en såpass drøy lov. Hvor-

ringer. Vi skal oppfordre unge til å debattere og lære av hverandre. Men, debatten bør tas av mennesker som forstår at moral og empati også er viktige demokratiske ver-

Man kan ikke bruke intellektualisme som en unnskyldning for å være en drittsekk

for skal en mann som latterliggjør en voldtektssak være ambassadør for «god dialog»?

Det er viktig å snakke om sensur, ytringsfrihet og hatefulle yt-

dier, og at debatten om ytringsfrihet ikke bare handler om å ta drittsekker i forsvar.

debatt@universitas.no

Er du kjip, bare vær det

Kjipe folk

Timian Tøstie, student ved Westerdals

Kan folk slutte å late som om de er så jævla joviale. Er du kjip, bare vær det, og ei det.

Det er forståelig at folk fristes til å fremstille seg som en bedre versjon av seg selv i dagens digitale verden. Av og til versjoner av seg selv som ikke eksisterer i det hele tatt. Greit nok, tenker jeg. Det er jo litt av greia.

Det er når folk later som på ekte at det plager meg. Her forleden var jeg på en fest, der møtte jeg tilfeldigvis en gammel kjenning. Vi to hadde aldri en god tone, og jeg vet at dette mennesket er ordentlig kjipt. Vi slår av en prat, og vedkommende begynner plutselig å klappe meg på skulderen som om vi var venner. Så drar personen et par vitser. Jeg ler av høflighet, og drar en vits selv. Da begynner vedkommende å le høyt. Jeg blir satt ut, fordi vitsen min var ikke morsom. Og så sier vedkommende «Du har

alltid vært så morsom, du». Denne personen har aldri ledd av meg noensinne. Jeg husker jo deg fra vide-

Jeg husker jo deg fra videregående, og vet at du er superlame

regående, og vet at du er superlame. Senere på kvelden ser jeg at ved-

kommende forsøker å danse. Jeg sitter i et hjørne og observerer situasjonen. Jeg er helt sikker på at masken vil rakne hvert øyeblikk. Den utgaven av dette menneske jeg kjenner ville aldri danset, men heller sittet på utsiden og dømt alle andre som danset. Jeg begynner å ane noe litt desperat i bevegelsene. Det ser ikke naturlig ut. Vedkommende anstrenger seg på dansegulvet. For hva? Det er ingen å imponere her. Eller prøver vedkommende å imponere meg?

Kanskje dette mennesket har gått inn i seg selv og tatt et oppgjør,

og nå skal vedkommende vise det til fortidens vitne, altså meg. Jeg gir opp, og henter jakken min for å stikke. Det viser seg at mennesker kan endre seg, tenker jeg. I det jeg er på vei ut døra hører jeg et rop. Vedkommende har begynt å kjeffe på andre festdeltakere fordi de ikke kan danse jenka ordentlig. Deretter stormer personen ut av festen, forbi meg, og masken er borte.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Matilde Sunde Solsvik

Moxnes be like: «Min! Min! Min!»

Ukas sitat:

Du må ta et valg for å fortsette å bruke Instagram

Meta

Meta blackmaila oss alle denne uken...

UNGE TIL KLIMATOPPMØTE:

Krever at Norge

DELEGATEN: Matilde Angeltveit er de unges representant når den norske klimadelegasjonen drar til Dubai.

Dette er COP

- + Conference of the parties (COP) er det årlige møtet mellom verdens land som har signert FNs klimakonvensjon. Viktige møter som Kyotoprotokollen og Parisavtalen er enkeltstående COP-møter.
- + Det 28. COP-møtet avholdes i Dubai fra 30.11 til 13.12 i år.
- + Under COP28 skal man gå gjennom hvordan man globalt ligger an med klimamålene for første gang siden Parisavtalen i 2015.
- + Andre store saker blir klimafinansiering og utfasing av fossilt brensel.

Sivilsamfunnet og regjeringen ser ikke øye til øye under opptrappingen til klimatoppmøtet. Møtet vil være avgjørende for fremtidig klimapolitikk.

Klimasamarbeid

Tekst Magnus Grundstad
Foto Isabel Svendsen Berge

– Det er jo sykt å tenke på at vi kommer til vårt 28. klimatoppmøte uten at det ennå er nevnt at vi må fase ut fossilt, sier Matilde Angeltveit (24). Hun skal være ungdomsdelegat for Norge sammen med Amalie Holme-fjord.

I år skal medlemslandene gjennomgå klimamålene, som de ble enige om i Parisavtalen fra 2015. Så langt er verden et stykke unna å nå målet om 1,5 graders oppvarming. Angeltveit og den andre ungdomsdelegaten har sammen med de europeiske ungdomsdelegatene blitt enige om

felles posisjonsnotat i forkant av møtet i Dubai. Notatet står i strid med den norske regjeringens ønske om å «utvikle, ikke avvike» norsk olje- og gassproduksjon.

De viktigste sakene

Det Angeltveit mener er de viktigste sakene i år, er utslippskutt og finansiering av tap og skade. Tap og skade er et fond opprettet under forrige COP, og er ment til å bidra med finansiering til sårbare land, som er mest påvirket av hyppig ekstremvær, økt havnivå og andre klimarelaterte skader. Angeltveit understreker

likevel at det er særlig fossil utfasing som blir sentralt på årets COP-møte.

Sakens kjerne står om hvorvidt man i slutteksten etter COP skal ha med utfasing av *all* fossilbrensel eller *all* rensefri fossilbrensel. Norge, som satser stort på karbonfangst og -lagring, såkalt CCS-teknologi, er opptatt av sistnevnte.

– Jeg opplever at Norge i stor grad tolker fossil utfasing som konsumbasert utfasing, sier Angeltveit og sikter til politikk som har som formål å minske etterspørselen etter olje.

e «pusher» mer

– For meg personlig er det åpenbart at vi må gjøre noe også på tilbudssiden. Men det er ikke regjeringen like tydelige på. Som ungdomsdelegat job-

delene av samfunnet som består av frivillige organisasjoner, ulike pressgrupper og individer, som sammen fremmer politiske saker på frivillig grunnlag. Det hun har

delene av sivilsamfunnet ser på det å argumentere for bruk av karbonfangst-teknologi som det samme som å fortsette med oljeindustrien. Det samme virker de europeiske ungdomsdelegatene å mene, som i posisjonsnotatet legger vekt på utfasing av alle fossile utslipp. Dette er i tråd med Klimautvalget 2050 sin rapport, som anbefaler at Norge burde planlegge å fase ut olje og gass, og sette leting på pause inntil en plan er på plass. Statsminister Jonas Gahr Støre har på sin side avvist mulige utfasingsplaner.

– Dere ønsker å få inn utfasing

Jeg opplever fremgang siden jeg var med første gang i 2018

Matilde Angeltveit, ungdomsdelegat fra Norge

ber Angeltveit med å forstå og viderefremme tankene som sivilsamfunnet har. Det vil si de

funnet ut er at sivilsamfunnet er uenig med norske myndigheter. Angeltveit forteller at store

av fossile energikilder i slutteksten. Er det noe mer dere vil jobbe for?

– I år skal vi bli enige om hvordan fondet for «tap og skade» skal se ut. Mekanismene rundt dette blir derfor viktig. For meg er det ikke så viktig hvordan dette teknisk ser ut, men at man får pengene til de folka som trenger det.

Angeltveit peker også på nytt finansieringsmål til klimafinansiering, der foregående mål har vært på 100 milliarder årlig. Klimafinansiering viser til overføringer til klimatiltak og -tilpasning i utviklingsland.

– Vi har ikke nådd målet enda. Nå skal vi sette nytt mål fra 2025 og utover, og behovene er store.

Angeltveit sier at tilstedeværelsen av mennesker utenfor statsapparater under COP er et slags «soft diplomacy», der man sørger for at land som ikke gjør som de skal, ser dårlig ut, mens dem som gjør det bra, hylles.

– Et annet eksempel på vår rolle er å koble norske forhandlere med klimaaktivister fra andre land, blant annet for viktige saker som «tap og skade».

Hva mener aktivistene?

Til Dubai reiser en delegasjon klimaaktivister fra Spire, Changemaker og KFUK-KFUM, sammen med andre organisasjoner fra det norske sivilsamfunnet. Vi har spurt klimaaktivistene om målene og kravene før årets møte.

Elise Åsnes, leder i Spire, mener årets klimatoppmøte må bli et sjumilssteg i kampen for en rettferdig løsning på klimakrisa.

– Slutteksten må innebære konkrete planer for utfasing av fossil energi, og sikre at de landene som opplever de største konsekvensene av klimakrisa får kompensasjon. Vi trenger et vedtak som baner vei for umiddelbar kursendring.

For Åsnes er det viktigste at Norge er en aktiv pådriver for ambisiøs klimapolitikk.

– Nå er norsk klimapolitikk feig, falsk og fossil, sier hun.

Anna Smeby fra KFUK-KFUM skal følge forhandlingene om utslippsskutt. Hun håper på enighet om utfasing av fossil energi

– Vi ønsker en sluttekst som innebærer at energiomstillingen

skal være rettferdig, rask og uten falske løsninger. Det betyr at rike land går foran og at omstillingen er i tråd med 1,5-gradersmålet fra Parisavtalen.

Smeby kan fortelle at de, sammen med andre ikke-statlige organisasjoner, er opptatt av klimarettferdighet. Når det snakkes om Norges historiske ansvar vises det til hvordan de rike industrilandene står bak de historiske utslippstallene.

– Norge kan ta sitt historiske ansvar ved å ta internasjonalt lederskap for å øke finansiering til klimatilpasning, som må komme i tillegg til annen bistand, og at det er tilskuddsbasert.

Trenger vi møtene?

Angeltveit kan fortelle om slitomme og nedtrykkende opplevelser med klimaforhandlingene.

– Jeg er klimaaktivist, og sitter og leser alle rapportene. Jeg får med meg at det som skjer i virkeligheten ikke samsvarer med forskningen av det som skjer og må skje. Jeg kommer

inn i forhandlingene med masse kraft, etter hvert skjønner jeg at jeg må senke forventningene. Til slutt er jeg bare glad vi ble enige om noe i det hele tatt.

– Fungerer det med internasjonale toppmøter?

– Jeg opplever en fremgang siden jeg var med første gang i 2018. Bare det at rike land snakker om tap og skade i det hele tatt, er nytt og tegn på fremgang. Det samme gjelder fossil utfasing, som det nå snakkes helt reelt om.

Angeltveit tror ikke møtene hun deltar på isolert sett vil løse klimakrisa. Forpliktende uttalelser fra møtet kan imidlertid legitimere nye ambisiøse steg nasjonalt.

– Går du inn med optimisme i år?

– Jeg gjør det. Det fine med denne rollen er alle jeg har tilgang til. Vi kan påvirke. Det er sjeldent Norge er de som står mest i veien for fremgang. Også ønsker vi selvsagt at Norge skal være mer proaktive og pushe enda mer.

Universitas lyktes ikke i å intervju klima- og energiminister før saken gikk til trykk.

Stein, saks, papir:

PSYKOLOGISK SPILL, BLADFINGRE OG BOKSEKAPPE

Tekst Mathias Basma Moen **Foto** Tobias Schildmann Mandt

Hva skal til for å bli norgesmester i stein, saks, papir?
Svaret fikk jeg i løpet av en kveld jeg sent vil glemme.

– Er dere klare for åpningskastet?, runger det fra høyttalerne på Kiosken bar i Oslo. Over 100 mennesker har møtt opp for å overvære årets Norgesmesterskap i stein, saks, papir. I løpet av de neste timene vil de over 80 påmeldte spillerne konkurrere for å se hvem i Norge som har den skarpeste saksen, den tyngste steinen og det flateste papiret.

Men først er det altså tid for det innledende ritualet: åpningskastet. Opp på den ene siden av scenen kommer presidenten i Norsk forbund for Stein, saks, papir, Martin Giset. På den andre siden skritter den selvsikre legenden i sporten, Markus «Bladefingers» Thonhaugen. Bladefingers, som for anledningen har på seg en boksekappe, tar på enkelt vis åpningskastet med sin tunge stein i møte med Gisets sløve saks. Han er en spiller å bite seg merke i, skjønner jeg. Jeg får dessuten opplyst om at han har vunnet konkurransen flere ganger tidligere, både den «vanlige» og street...
Street?

– Street er et uformelt mesterskap på siden.

Det sier Jonas Engan Wennberg, som sjonglerer stein, saks, papir-karrieren med robotikkstudier ved UiO og livet som småbarnspappa. Han tilføyer at i street så går man bare opp til tilfeldige folk og spiller mot dem, med falske penger man får utdelt som innsats.

– Den med flest penger på slutten av kvelden vinner en brostein fra Youngstorget, sier han.

Vinneren av den vanlige konkurransen, derimot, får 1000 kroner og en stor pokal. Her er reglene strengere. Hvert spill består av tre runder. Førstemann til to seire vinner runden. Den som vinner to runder, går videre i konkurransen.

Over tid er det stort sett de samme navnene som kommer høyt plassert

Jonas Engan Wennberg, robotikkstudent og styremedlem i Norsk forbund for stein, saks, papir

– Men er det mer enn tilfeldigheter som avgjør hvem som går videre?

– I en individuell match er det en viss grad av tilfeldighet, men over tid er det stort sett de samme navnene som kommer høyt plassert, sier Wennberg.

– Mye av det er psykologisk, og evnen til å justere i forhold til motstander er viktig. Noen går inn med en ren klar tanke om hva man skal gjøre, andre er flinke til å lese motstandere, legger han til.

Wennberg er for øvrig med i styret i Norsk forbund for stein, saks, papir. Han oppfordrer andre studenter til å bli med. Sammen pleier de å møtes omtrent en gang i måneden på en bar for å trene.

– Det er åpent for alle, vi har ikke noen kontingent, man må ikke være medlem av foreningen for å kunne bli med, reklamerer han.

Barneskirenn

Wennberg spør meg om jeg skal delta selv. Jeg hadde egentlig ikke tenkt det. Men jeg tenker meg om og innser: Jeg må jo selvfølgelig delta! Første match går attpåtil bra, jeg går videre til 32-delsfinalen. Gøy! Jeg vinner neste match også. Interessant.

DØMMENDE PRESIDENT: Kveldens eksentriske hoveddommer og president i Norsk forbund for stein, saks, papir.

Jeg spiller i tillegg litt street, men her går det ikke like bra. Snart har jeg tapt alle pengene.

– På street er det ikke bare spilling, det handler om å alliere seg med de rette menneskene.

Det sier Thea Marstrander etter at hun vinner hele street-turneringen. Med det mener hun at trikset er å samarbeide med venner.

– Du spiller med venner, samler cash med venner, og går all in med dem, fortsetter hun.

På denne måten vil én på laget med nødvendighet ende opp med en heftig bunke sedler.

Venner har jeg dessverre ikke mange av denne kvelden. Det er i grunn litt ensomt og trist å ikke ha noen heilagjeng når motstanderne har hele hærskarer av jublende gutter og jenter. Men jeg lar meg ikke affektere. Etter å ha mistet alle mine penger mot kveldens mest anonyme spiller (en herr X ikledd solbriller, hette og munnbind), fokuserer jeg fullt og helt på den ekte turneringen. Det er her det gjelder. Virkelig gjelder. Og jeg holder koken, gjør det som regel dårlig den første runden, lærer meg motstanderen å kjenne og kommer alltid tilbake sterkt på slutten. Ja, jeg vinner gang på gang! Med ett har jeg havnet i kvartfinalen – og jeg vinner vitterlig den òg! Hva er det som skjer?

Bladefingers gir tips

En annen spiller som gjør det bra er Markus Thonhaugen («Bladefingers» fra åpningskastet). Kanskje han har noen tips å lære bort?

GATERIK: Vinneren av «Street», Thea Marstrander, får en brostein fra Youngstorget.

LEGENDE I GAMET: Stein, saks, papir-legenden Markus «Bladefingers» Thonhaugen.

IKKE SVART PÅ HVITT: Stein, saks, papir er mer komplisert enn man tror.

– Har du en strategi når du spiller?

– Her er det bare å spisse ørene. Min sterkeste taktikk: Når du møter en urutta spiller, så vil vedkommende åpne med stein, og du vil ha en fordel med å åpne med papir.

Bladefingers peker på at dette kan skape et komplisert psykologisk spill blant de mer erfarne spillerne, hvor motstanderen vet at du vet at han vet, og så videre.

– Proffe spillere vet når man skal stoppe sirkelen, legger han til.

Han sier også at teamwork er gull verdt når taktikken feiler.

– Hvis taktikken har feila, be om en time-out, spør en teammate, og da kan det snus til din fordel.

Når du møter en urutta spiller, så vil vedkommende åpne med stein

Markus «Bladefingers» Thonhaugen, tidligere NM-vinner

Ifølge Bladefingers er folk ganske enkle å gjennomskue: Det er svært få som klarer å kun bruke tilfeldig valgte kast.

– Folk er utrolig dårlige på randomiserte kast. Du kan få syv stein på rad i en datamaskin, men det er fremdeles random, avslutter han.

Et lag har jeg ikke, jeg har heller aldri åpnet med papir. Likevel er jeg kommet til semifinalen. Er Bladefingers full av bullshit? Eller har jeg flaks? Eller kanskje jeg er veldig god på å gjennomskue motstandernes ikke-randomiserte kast. Hvem vet, nå er jeg i hvert fall i semifinalen og står foran et blick jeg sent vil glemme. Med mordlystne øyne stirrer motstanderen

LOSE YOURSELF: Finalen. Jeg ropes opp på scenen.

meg dypt inn i min sjel. Jasså, så dette er din taktikk. Du psyker ikke meg ut!

Vi spiller påfallende likt, helt til det bare er en runde igjen. Den første til å vinne det neste kastet kommer til finalen. Finalen! Merkelig nok kaster vi det samme – stein – igjen og igjen. Hvem tør å bruke papir? Jeg er feig og kaster nok en gang stein, mens han endelig kaster papir. Det måtte skje. Jeg er ute, tror jeg.

Nei, kastet hans viser seg å være et feilkast! Hans skjeve papir kan tolkes som en saks. For en flaks! Ok, en gang til. Nå gjelder det. Jeg velger i dette intense psykologiske spillet å kaste stein igjen. Hva kaster han? Saks! Jeg er videre til finalen! Jeg er offisielt blant de topp to beste i stein, saks, papir-spillerne i Norge.

Dette er ikke over

Nå er jeg oppriktig nervøs. Jeg må ut og ta en røyk. Mens jeg står ute runger det i høytalerne: «Kan Mathias Basma Moen komme opp til scenen?» Jeg går usikker inn og opp. 200 beduggede øyne stirrer på meg. Men hvem skal være den andre finalisten? Ikledd boksekappe, svære boksehansker og solbriller kommer motstanderen min opp på scenen. Selvfølgelig, kunne det være annerledes? Foran meg står selveste Bladefingers. Mannen, myten, legenden. Storspilleren med hele 15-års erfaring i gamet, som kan skilte med gull i 2010, bronse i 2011 og gull i stre- et i 2021. Hva har jeg satt meg opp imot? Er det bare

flaks at jeg har kommet så langt? Jeg skjelder, føler på hele kroppen at jeg kommer til å bli overkjørt, nedverdiget, ledd ut. Pust ut, Mathias! Jeg manner meg opp og gjør meg klar.

Det starter dårlig. Bladefingers vinner tre kast på rad. Men dette er jeg vant til nå: Jeg spiller ikke godt før jeg har lært meg hvilke trekk motstanderen vanligvis gjør. Og med ett er det jeg som vinner tre ganger på rad! 1-1. Siste avgjørende kast. Ett kast igjen! Så nærme er jeg seieren! Jeg faller litt ut av sonen, kjenner pulsen dirre i tinningene. Bladefingers tar en time-out. Taktikken hans har feilet, vil han opplyse om senere. En lagspiller hvisker ham noe i øret. Så er det game, siste game: «1, 2, 3, 4!» Jeg vet ikke hva jeg velger før jeg gjør det: Jeg holder peke- og langefingeren min fremme. Jeg har valgt saks. Foran meg har Bladefingers, likesom en ekte bokser, knyttet alle fingrene sine sammen. En gigantisk, buldrende, fryktinngytende stein knuser min skjøre saks. Jeg har tapt! Skuffelsen veller som en bølge over meg.

Men skal man være skuffet over å tape mot en kjempe som Bladefingers? Selvsagt ikke! Jeg er Norges nest beste i stein, saks, papir! Journalist-debutanten som ikke hadde tenkt å være med engang. Men jeg vet også at dette ikke er over. Jeg har oppdaget et talent jeg ikke visste jeg hadde. Min stein, saks, papir-karriere har bare så vidt begynt. Vi møtes igjen, Bladefingers!

universitas@universitas.no

FORVENTET GULL: NM-gullet for 2023 går til legenden Markus «Bladefingers» Thonhaugen.

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

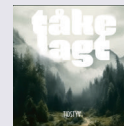
ANMELDELSER

Universitas anbefaler

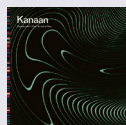
Mathias Basma Moen, anmelderredaktør

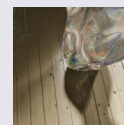
Fieh – Supergud (Marius remix)
En egenartet og snodig remix som klarer å strekke seg opp til originalens høyder.

Tidstyv – Tåkelagt
Heavy metal på nynorsk? Gi meg mer!

Kanaan – Blitz
Utvilsomt for spesielt interesserte, men liker du lang og instrumentell psykedelisk rock, er dette låta for deg.

Håkon Brunborg – Mirage feat Tuvaband
Inspirert av japansk spillmusikk, har Håkon Brunborg komponert en instrumentalindie-låt som tar deg med på reise til en annen, bedre verden.

Plate:

Sorgtunge sippesanger

Simen Mitlid har i sitt nyeste album fusjonert tristessen som bor i gitarspill, sakte rytmer og ærlige tekster til et genuint deppeverdig album.

Fredsvenn

Artist: Simen Mitlid
Sjanger: Indie folk
Sjanger: Koke plate

Kong Vinter har lagt sine kalde og klamme hender over nordkalotten, og all livsens varme har søkt ly dypt under jorden... Hva slags musikk passer egentlig til en slik grusom og gudsførlatt verden? Hva kan akkompagnere vår raskt tiltagende vinterdepresjon?

Sangeren med det perfekte musikernavnet Simen Mitlid («Mit Lied» betyr jo «med sang» på tysk!) har nettopp sluppet musikk perfekt for ovennevnte sinnsstemning. Simen Med Sang (jeg har herved omdøpt han) sitt nye album «Fredsvenn» tvinger deg inn i sørgmodigheten, men på en så behagelig måte at man blir varm i sjeleroten. Med Sang synger det folk har omtalt som «skandinavisk furuskogmelankoli» og ble våren 2015 ukas Urørt på NRK P3. Etter å ha gitt ut sitt første album for åtte år siden, kommer han nå med et album som rommer ti sanger som smelter sammen gitarfingerspill og en myk og nesten sår vokal som blir ak-

kompagnert med små toner og en myk, lys stemme. Denne sammensmeltningen av musikalske elementer fyller de første tre sangene med en trygg og påtagelig varme.

Sangen «Neighbours» endrer dette og introduserer en kaldere rytme fra starten av. Sangen er generelt lettere i sine instrumenter, og vokalen introdusert er myk og udefinert. Selv om dette høres mektig bra ut, blir teksten overdøvet av at ordene flyter inn i hverandre og blir ugjenkjennelige. Som den greske filosofen Heraklit så fint sa det: Panta rei – alt flyter! Men i de flytende stemmene kan man finne fine fraser som «I am just waiting here, staring at the sky while it disappears / I'll tear it all down one day and tell my neighbors spring is on its way». Resten av tekstene leker med samme tematikk med tristhet som overordnet tema. Tungt, vemodig og fint å høre på.

Som en slede på isen kommer plutselig albumets navnebærende finalesang «Fredsvenn» raskt inn på banen. Her er teksten på norsk og sangen utvikler en rask tromme og ekko-preget stemme som akselererer til diffuse teknoelementer og klapp, som sammen kjemper om plassen og tar over for den ro som tidligere var etablert. Sangen med sine 9.35 minutter lar lytteren skli med helt til det teknologiske forsvinner, og de skjøre stemmene er tilbake – nå på engelsk – og avslutter albumet i samme fullkomne tristesse den startet med.

Alt i alt består albumet av grunnleggende triste sanger. Sangene er som regel i moll, men leker på grensen til dur noen steder. Personlig er dette grenselandet noe jeg finner

vanskelig å ferdes i. Vær glad, eller vær trist. Jeg søker det konstante. Etter flere lyttinger til albumet i et varmetappet værelse føler jeg meg som piken i H.C. Andersens eventyr «Piken med svovelstikkene». Albumets sanger blir som fyrstikkene – jeg dør kanskje til slutt, men enn så lenge funker dette bra.

Freyja Eikrem Ims
anmeldelser@universitas.no

Bok:

Hold kjeft om babygrøten din

Eksisterer det noe liv før barn? Med humor og brodd skriver Kamilla Danielsen historien om det barnløse venteværelset.

Diskomus på venteværelset

Forfatter: Kamilla Danielsen
Forlag: Tiden
Sjanger: Roman
Antall: 226

Flere nordmenn er mer enslige enn noensinne. Nesten 20 prosent av befolkningen bor alene og senterpartipolitikere går ut i media og fordømmer alle som ikke får seg barn. Det snakkes stadig om de barnløse mennene, de ingen vil ha avkom med, og som blir bitre og sure. Nå har Kamilla Danielsen skrevet et fyrverkeri av en debutroman til de enslige kvinnene.

Eivor er barnløs, singel og trettifire år gammel. I leiligheten, døpt «venteværelset» av en venninne, tilbringer hun hver kveld med sitt eneste faste forhold her i livet: Dagsrevyen. På papiret høres kanskje dette ut som en kjedelig tilværelse, og det er det på mange måter også. Men Danielsen evner å få ut det såre, morsomme og absurde som foregår oppe i hodet på antihelten Eivor, med kjærlighet, humor og massevis av *edge*. Hovedkarakteren er forfriskende egenrådig, uforutsigbar, men uten å bli typete eller flat. Det er lett å kjenne seg igjen i – eller i hvert fall sympatisere med – hennes kynisme overfor menn, dating og alt hun synes er teit her i verden. Det er noe galt med alt og alle, fremfor alt henne selv. For å date ser hun seg nødt til å bli en annen: Miriam Isabel. «Vennene» hennes – ved navn Ulla, Ulrikke, Ullfytte og Ullsatan – har forlatt henne til fordel for mann og barn. Igjen er bare hun, alter-egoet, Dagsrevyen og Facebook-innleggene til eksen.

Diskomus på venteværelset er skrevet med glimt i øyet. Den fragmenterte stilen, som er så inn om dagen, drar deg gjennom sidene. Eivor sier sjelden det man tror hun skal si, Danielsen overrasker hele tiden. Språket er enkelt og livak-

tig. Ironien i Eivors indre dialog renner omtrent av sidene, uten at man himler med øynene av det. Hun er en karakter man både elsker og hater, og sannsynligvis frykter å ende opp som. Kan hun ikke bare finne ut av det? Må hun gjøre alt så vanskelig for seg selv? Det er lett å innta perspektivet til venninnen Ulla, som vil Eivor alt vel, men har mistet forståelsen for en barnløs tilværelse. Det kan da umulig være så vanskelig å bare finne seg en mann? Hele venninnejengen har tilsynelatende klart det.

Og Eivor gjør et forsøk, som er både festlig og smertefullt å lese. Ingen får helt grep på Eivor, verken leseren eller de andre personene i romanen. Spesielt ikke mennene hun dater. Dette handler om Eivor, alle hennes rom og sider. *Diskomus på venteværelset* er et forsvar for den barnløse kvinnen, hun som fryktes på jentemiddag, fordi hun ikke gidder å prate om den velskapte poden, hun som ikke er interessert i alle tilsetningsstoffene de stapper i babygrøten. Men dette er ingen hyllest. Eivor er kompleks og lite likandes. Man forstår godt hvorfor venninnen går på eggskall rundt henne.

Danielsen har skrevet en roman som formulerer en frykt mange går rundt og kjenner på, uten at det blir sentimentalt eller navlebeskuende. Det er kanskje ikke «stor litteratur», men det er rett og slett deilig lesning.

Dagny Mathilde Mohn
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Kjøp din egen øl

Hvem: Jenter Hva: Moral Hvorfor: Integritet

På lørdag fikk jeg en ny venninne på byen. Vi hadde det gøy, dansa, sang i kor. En ny bestevenninde! Alt var helt Thelma & Louise. Trodde jeg.. Ting endret seg nemlig da hun ble med meg til baren for å kjøpe en øl. Hun viste to fingre til bartenderen. Jeg tenkte at jøss, ikke bare er du morsom, du er spandabel i tillegg! Men hun tok aldri opp kortet sitt. Vi så på hverandre, og ingen beveget seg. Det endte opp med at jeg, litt skuffa, tappet mitt. Så tok hun ølen, sa skål, og gikk

tilbake til sine venner. Jeg hadde blitt rundlurt! Hun brukte et klassisk, helt etter boka, hvordan-få-gratis-drikke-triks mot meg. Det er første gang jeg har blitt offer for dette selv, og jeg skal aldri gjøre dette mot Rune (48) igjen.

Tora Vassnes, debattredaktør i Universitas

Ukas advarsel

Reklame fra helvete

Hvem: Alle som bruker internettet Hva: Faens flas!! Hvorfor: De kjenner meg ikke

«I didn't know you have dandruff?». Spørsmålet rettes mot en «kjekke» mann som hjemsøker meg. Jeg møtte ham for en uke siden. Naiv lå jeg i senga, ante fred og ingen fare. Så inntar han mobilskjermen i en uhyre dårlig Head&Shoulders-reklame. Uansett hvor jeg ser så er han der. Førrige Youtube-video ga meg TOLV reklamer på ti minutter, hvor fire av dem viste meg denne «kjekke» mannen. Men reklame kan jeg tåle! Reklame som ikke treffer meg, derimot? Jeg

trodde informasjonen jeg kaster fra meg skulle gi mer personlige reklamer, men nei. Ikke lenger kan jeg bruke tampongreklamer til å kalkulere når jeg får mens. Annonserne ser meg ikke. Verken Google eller Facebook kjenner meg, selv om de har stalket meg i mange år. Informasjonskapsler, hvor ble det av deg i alt mylderet?

Vanja Krøvel, journalist i Universitas

Konsert:

Aktiv livshjelp

Hva kurerer vel høstdepresjon bedre enn øl, mannesvette og scandirock? Aktiv Dødshjelp og Fights gjorde i hvert fall denne mørke novemberkvelden på John Dee mye lettere.

FIGHTS + SLUG BOYS +
AKTIV DØDSHJELP

Hva: Konsert
Artist: Aktiv Dødshjelp, Fights
Hvor: Rockerfeller
Når: Fredag 10. november

Etter en solid oppvarming av oslobandet Slug Boys, som ifølge mine konsertkamerater gir «Green Day-vibes», kommer noe overraskende kveldens headlinere på scenen. Slug Boys hadde nemlig opplyst om at Fights var neste band ut, men i stedet får vi Aktiv Dødshjelp. Forvirringen blir kortvarig, og i det første rifet fra «Norges farligste band» runger gjennom rommet, får undertegnede et mer eller mindre fullt plastglass med øl midt i planeten. Stemninga kan ikke bli stort bedre.

De neste drøye 40 minuttene leverer Aktiv Dødshjelp et forrykende show, med et svært engasjert publikum og en vokalist som gir alt. Dessverre kommer «Gå med kniv», «Trimma lighter» og «Kronisk fyllesjuk» helt i starten, fremførelsen er helt fantastisk, men etterpå diskuterer vi oss imellom hva de gjenværende

høydepunktene er. Spesielt «Kronisk fyllesjuk» imponerer virkelig live og setter fyr på rommet, og moshpiten når bristepunktet.

Som veteran i Oslo-punken vet vokalist Mattis Mandt å engasjere et publikum, og etter en kort kunngjøring om at all fortjeneste fra merch-salget går til Norsk Folkehjelp sitt arbeid i Gaza, kjører de i gang med sin nyeste utgivelse «Dolce vita», en kjærlighetssang til pasta. Øl og ukokt spaghetti regner over oss. Bandet avslutter med en utgitt sang som ikke lever helt opp til tidligere musikk og er litt kjedelig.

Fights er kveldens store overraskelse. Oslobandet er et svært friskt pust til den norske punkscenen og spiller en herlig miks av punk, hardcore og god gammeldags scandirock, som deres ferskeste album *Scampirock* tilsier. I rosa uniform og til den svenske visesangen «runka mig med vita handskar på», kommer bandet på scenen. Jeg forventer ikke noe annet enn ganske lett Løkka-pønk, men det blir fort klart at dette ikke er tilfellet. Vokalist Sivert Moe sine skrik minner mye mer om metall eller hardcore enn punk, og bandet holder denne linjen

FOTO: INGER LISE GJERDEBAKKEN

hele konserten, og trår regelmessig langt over i både hardcore- og metall-sjangrene.

Dessverre har en god del av publikum forlatt konserten etter Aktiv Dødshjelp, og det merkes at det er betydelig mye færre mennesker i det ganske store lokalet. Tross dette er det svært god stemning blant oss som er igjen, og det er høy barisfaktor på både artistene og publikum.

Etter å ha spurt om det er noen incels i salen dedikerer de neste sang til oss, «Incel inside». Sangen har flere partier med nydelige, melodiose gitarsoloer, kombinert med en rask og aggressiv vokal som forteller historien om deprimerede, kvinnehatende menn. Deretter får vi alle en invitasjon til afterparty i leiligheten over Rockefeller før de avslutter med «Know it all» og «Serenity now», to sanger som passer like bra inn i et The Good, The Bad and the Zugly-album som i Scampirock.

Til tross en noe mangelfull organisering, leverer både Aktiv Dødshjelp og Fights et svært verdig show, spesielt sistnevnte vil vi nok høre mer fra i fremtiden er vi alle enige om i det vi litt over midnatt forlater vi John Dee dekket i øl, svette og spaghetti.

Magnus Salbu
anmeldelser@universitas.no

FOTO: STIAN THORVALDSEN

Kulturkalender
uke 46 & 47

16/11 Slippfest Bøygen

Litteraturtidsskriftet Bøygen slipper sitt nye nummer med tema OMVEI. Det blir høytlesning fra flere av bidragsyterne, og mulighet til å plukke med seg et nummer hjem.

Hvor: Chateau Neuf
Når: Torsdag 16. november 18:30

16/11 Eternal Sunshine of
the Spotless Mind

Få med deg Michel Gondrys underlige blanding av science fiction og romantisk drama på Chateau Neuf. Med Jim Carrey og Kate Winslet i hovedrollene. Manuset er skrevet av Oscar-vinnende Charlie Kaufman. Filmen vises attpåtil på 35 mm!

Hvor: Chateau Neuf
Når: Torsdag 16. november 19:00
Pris: Student 65 kr, Student NFK-medlem 40 kr

HEIENET FRA: TICKETCO

16/11 Bokårets gleder og
sorger

Morgenbladet inviterer til vurdering, diskusjon og oppsummering av bokåret 2023. Hvilke har skuffet, hvilke har overrasket – og hvilke har vært de beste bøkene i år? Med Live Lundh, Mari Grydeland og Bjørn Ivar Fykken. Ordstyrer er Bernhard Ellefsen.

Hvor: Litteraturhuset
Når: Torsdag 16. november 19:00

HEIENET FRA: LITTERATURHUSET

23 - 25 Fieh 4x på Parktea-
/11 teret

Over tre dager spiller Fieh på Parkteateret. Det er få billetter igjen, så vær rask!

Hvor: Parkteateret
Når: 23., 24., og 25. november
Pris: Student 270 kr, Ordinær 320 kr

HEIENET FRA: FACEBOOK

Foreningseksotisme på UiO

I denne ukas utgave av avisa kan du lese om studentgruppa for autisme, og andre nevrodivergente diagnoser, på Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiO. Vi i Ad notam-redaksjonen ble nysgjerrige på hvilke andre -ismer som har egen forening, og ringte isme-professor Martin Arx for å lære mer. Han ser med stor fremtidsoptimisme på foreningenes funksjonalisme.

– Det er en stor pluralisme i foreningene som finner sammen, å si det er bare realisme, forteller han.

Ifølge M. Arx er det blant annet stiftet grupper for hegelianisme, der det diskuteres religiøs dogmatisme, freudianisme, som beskjefteger seg med hypnotisme og katolisisme, som er ivrige forkjempere for

klerikalisme. Han ser med pessimisme på trumpisme-foreningen.

– De bedriver populisme og er glade i narsissisme. De er hyppig i konflikt med foreningen for wokeisme.

Foreninger for sado-masochisme driver med fetisjisme, hedonisme, og snakkes kun om med eufemisme.

Foreningene har vært svært populære, forteller M. Arx.

– Det har omtrent vært masseturisme. En god ting for foreningen for kannibalisme.

På spørsmål om han har fått jobben på grunn av nepotisme, sier M. Arx:

– Nei, det vil jeg ikke svare på, som en forsvarsmekanisme.

Av Mohnsieur

Heisann baby, kan jeg kjenne på føttene dine?

Ukas kulturseksjon byr på NM i stein, saks, papir. Men føttene våre er derimot glemt. Kanskje er det på tide å arrangere NM i fotflørtning?

– Hei, SiO foreninger.

– Hei du! Jeg har en helt sykt god idé du burde skrive ned for meg.

– Ja.

– Mange elsker føtter. Ikke bare de som har fotfetisj, men nesten alle er avhengige av føttene sine, unntatt de som har amputert, selvfølgelig. Ville det ikke vært en god idé å utnytte dette litt mer?

– På hvilken måte da? I forhold til et arrangement? For det er noe man må sette i gang selv.

– Det ble arrangert NM i stein, saks og papir, og jeg forstår ikke hvorfor føttene ikke utnyttes på samme måte. Jeg lurer på om jeg skal arrangere NM i fotflørtning?

– Det er bare å sette i gang, det, hvis du tenker at folk vil delta på et slikt arrangement.

– Har dere lyst til å hjelpe meg å

arrangere det? Eventuelt bare gi meg litt penger?

– Det har ikke vi. Vi har ingen midler til å dele ut til arrangementer på den måten. Da må du se til Kulturstyrets støtteordninger. Eller eventuelt Frifond.

– Hva om jeg tar billettinntekter, tror du jeg kan tjene mye på dette?

– Jeg har ingen anelse om hvor mye du kan tjene. Vi i SiO jobber for studentforeninger som ikke skal tjene penger, men som står for seg selv. Ikke bedrifter som har mål om inntjening.

– Hva om jeg starter min egen fotflørtforening da? Er det en god idé?

– Da må dere være fire stykker tilknyttet et universitet som er registrert i Oslo. Så må dere ha stiftelsesmøte og skrive vedtekter.

– Tenker dette er en god mulighet for å lære seg litt flørtning. Har jo lest masse om incels i media, og kanskje det her kan være med på å løse problemet?

– Jeg tror du eventuelt må ta kontakt med en frivillig organisasjon for å få noen gode svar. Det er lite vi kan hjelpe deg med her. Eller så kan du kanskje bruke ChatGPT for å få noen tips til hvordan du skal starte opp et slikt arrangement.

– Eneste problemet er at man lett kan få fotkrampe dersom fotflørtninga går veldig bra. Er det mulighet for å hyre inn en massør kanskje?

– Det er ting dere må få til selv. – Hvordan vil du vurdere din stilling som norsk fotfetisj-folks yppersteprest?

– En gang til??

– Vi snallast!

Ukas studentøl

RØD JÆVEL: Javel. Noen detaljer i forkant: Det heter LITE, ikke LAIT. Slik er det også lettere å forstå dagens lager – LITE øl. Du får en slags beretning om karakter i det du fører boksen til nesene. Malt, humle? Søt, rund? Alt er godt innen du heller i deg det som viser seg å være tomme løfter. Et eventyr som blir til intet idet du begir deg ut på det. Noen sa: «Uuuuh, det smaker ingenting. Og jeg liker det.» Javel. Heller du den over i et glass, eller i vasken, får du kanskje litt plaster på såret, litt bang for your bucks – den er nemlig deilig rød - Red Lager må vite. Småfekk er den øg, litt «quirky». Og i dette premature vintermørket kan det, med litt godvilje, bli trøst på boks. En slags forsikring om at nettopp du er spesiell, noe for deg selv. For det er du hvis du klarer å nyte dætta skvipe!

Anmeldelsen gjøres i samråd med redaksjonen.

Isbjørn Lite Red Lager

Pris: 40 kroner på Bunnpris

Land: Norge

Alkohol: 4,5 prosent

Armann Kippersund, vikarierende ølanmelder

KVISS-CORBIN

- Geir Røsvoll ble nylig valgt til leder av den største norske fagforeningen for lærere og pedagoger, men hva heter den?
- Bjørnar Moxnes er igjen i nyhetsbildet, men hva har han tatt denne gangen?
- Mellom hvilke to land ligger fjellet Aconcagua?
- Hvis man står på Majorstua t-banestasjon og skal ta t-banen, tar det da lengst tid å ankomme Vestli, Ellingsrudåsen eller Frognersteteren?
- Hvilket av disse landene regnes ikke som et monarki: Oman, Australia, Eswatini, Indonesia eller Vatikanstaten?
- Hvor mange sesonger har den australske såpeserien *Home and Away*? Slingringsmonn på 5.
- Hva heter den nye realityserien der delta-

kerene konkurrerer mot hverandre på kjent lokasjoner fra James Bond-filmene?

- Hva er navnet på den første James Bond-filmen?
- Hva heter det nyeste filmtilskuddet til Marvel-heltenes univers?
- Oliver Lovrenski ble med sine 19 år nylig den yngste til å vinne Bokhandlerprisen, men hva heter romanen han vant med?
- Hvem har skrevet *Oliver Twist*?
- Hva heter den ekspresjonistiske kunstmaleren som fikk tilnavnet Jack the Dripper?
- Hva er årsaken til et transitorisk iskemisk anfall, også kalt drypp?
- Hva er tec7?
- Hva er en tec-9?
- Fra hvilket land er den mest fulgte Youtube-

kanalen?

- Hvilket årstall er det snakk om: Donald Duck blir skapt, Adolf Hitler blir tysk statsborger og taper presidentvalget, *Brave New World* av Aldous Huxley gis ut, vinter-OL arrangeres i Lake Placid, Werner Heisenberg mottar nobelprisen i fysikk, regissøren Miloš Forman blir født og den franske presidenten Paul Doumer blir myrdet.
- Den legendariske fotballkeeperen Petr Čech har funnet seg til rette som målvakt i en annen sport, men hvilken?
- Tunet IBK holder til i Høyenhallen og vant fjorårets Eliteserie i innebandy for menn, men i hvilken by befinner klubben seg?
- Hvem vant nylig Toppserien?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. Exphil på Bali: Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. AST1010 – Astronomi: Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. Juss: Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.

15-20. Honours: WOW! Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Utanriksdepartementet 2. Matvarer 3. Chile og Argentina 4. Vestli (34 minutter; Frognersteteren; Ellingsrudåsen; 28 minutter) 5. Indonesia 6. 36 7. 007: Road to a Million 8. Dr. No 9. The Marvels 10. Da vi var yngre 11. Charles Dickens 12. Jackson Pollock 13. Stans av blodtilførsel til hjernen 14. Lm 15. En pistol 16. India (T-series) 17. 1932 18. Ishockey 19. Oslo 20. Valenga

Rebus

HINT: Tatt for mer!? Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Innenfor med julebrus i november» Tittelutten, Duo: Ola !!OG!! Jøgge <3, Hedda og Carina